

B A C I L

60

0,0,0!

Letos obeležujemo 60. obletnico delovanja naše šole. Koliko ljudi je že prestopilo prag SŠFKZ-ja? Koliko obrazov in besed je bilo naklonjenih tej ustanovi? Milijon spominov, tisoč dijakov, sto profesorjev, a le ena je tista, nebeška ali pa peklenska - šola.

Letos se lahko pohvalimo tudi z novo pridobitvijo - prizidkom. Verjamem, da je prizidek prinesel kanček vzhičenja med vse nas.

Zaključujem z mislijo: "Šola je zgradba s štirimi stenami in prihodnostjo vmes". Le preberite letošnji Bacil, saj mi, dijaki, z besedami ustvarjamo preteklost in pišemo prihodnost.

Na naslednji strani je letos dodan prav poseben uvodnik. Svoje misli in občutke je z nami delila tudi gospa ravnateljica. Kar pogumno obrnite stran in vstopite v njen svet besed. Meni odzvanjajo njene besede ... "sedaj boste vedeli, da zmorete" ...

Prijetno branje vsem.

Rea Mandić

UVODNIK	5
TLB	8
JAZ IN SREDNJA ŠOLA	10
ZA OTVORITEV NOVEGA PRIZIDKA	10
F T	12
ŽIVLJENJE FARMACEVTOV	12
Z T	13
ŽIVLJENJE NA SŠFKZ	14
K T	16
NOSTALGIJA PRETEKLOSTI, IRONIČNA SEDANJOST IN ŽGOČA PRIČAKOVANJA	17
PRIHODNOSTI	
ČESTITAMO.... mag. Lidiji Golc	18
KDOR NAJDE PRIJATELJA, NAJDE ZAKLAD	19
EKSKURZIJA	22
- VESELA AVSTRIJA	22
- BEOGRAD	24
- AMSTERDAM	26
PIŠEM Z ROKO	29
GOSPA Z MORJA	30
SALOMA	32
MARIA	34
GLEDALIŠKA PREDSTAVA TIH VDIH	36
Bronja Žakelj: BELO SE PERE NA DEVETDESET	38
PREIZKUŠNJA	42
DRUGAČNOST	43
VONJ PO SREČI	44
CIRIL KOSMAČ, POMLADNI DAN	44
AKROSTIHI	47
HAIKUJI	48
ZAMASKIRANI LJUDJE	49
DEDIKACIJA Z DODATKOM	50
JAZ, TI, MI VSI	52
ŠTOPARSKI VODNIK PO GALAKSIJI	54
NA MARSU ŽIVETI NE ZNAMO, ZATO ZEMLJE NE DAMO	56
PESEM VRTNIC	62
7. TABOR ZA NADARJENE DIJAKE	67

2021

2020

UVODNIK

Dragi dijaki!

Ko pišem ta nagovor, je šola prazna, brez vsakodnevnega vrveža. Tako tiha in pusta brez vas. S čim vas nagovoriti v tem čudnem času, ko se svet zdi tako drugačen in negotov.

Kateri nasveti nas starejših, in s tem po definiciji bolj izkušenih, sploh še imajo smisel v tej novi, zamaskirani realnosti? Kako sploh razmišljati o prihodnosti, ko pa niti tega ne vemo, koliko metrov okrog svoje osi se bomo lahko premikali jutri?

Res ste se znašli v čudnem času. Žal mi je, da je tako. Vedite, da ste že s tem, ko se vsak med svojimi štirimi stenami na daljavo šolate in borite naprej, zmagovalci sodobnega časa. In ravno iz te borbe, v katero so vas pahnilo zunanje okoliščine, lahko črpate ogromno moči za notranjo motivacijo v prihodnosti. Ker sedaj boste vedeli, da zmorete - ne glede na to, kdo ali kaj vas pri vaših ciljih poskuša ustaviti.

In iz te iste borbe se lahko naučite še eno zelo pomembno stvar: prožnost duha in misli. Že dolga leta se govori o tem, da moramo biti fleksibilni in stalno pripravljeni na spremembe. Pa vendar te besede še nikoli niso bile tako zelo resnične kot sedaj. Tisti, ki so se trenutni situaciji hitro prilagodili, ki so sprejeli nove načine delovanja pa tudi razmišljanja, so veliko bolj ohranili sebe in manj spremenili svoje življenje. Zaradi prilagodljivosti oziroma prožnosti so namreč lahko ohranili svoje cilje, strasti, nasmeh - samo uresničujejo jih na drugačne načine. Tisti, katerih energija pa je bolj usmerjena v upiranje spremembam, pa pri toliko spremembah hitro ostanejo brez energije za ostale stvari.

Zato drage dijakinje, dragi dijaki, naj vas trenutna situacija nagradi tudi s fleksibilnim odnosom do sprejemanja tega, kar nam prinaša prihodnost. S prožnostjo duha in misli boste namreč lahko imeli trdne cilje, ki vas bodo premikali naprej. Pa četudi znotraj štirih sten. In imeli globoko zasidrane vrednote, ki bodo bogatile vaše odnose. Pa četudi brez fizične bližine.

Spremembe pa se bodo zgodile tudi znotraj sten naše šole. S prvim marcem 2021 namreč končujem svojo 41 let dolgo potovanje po Srednji šoli za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo. 1980 leta sem se zaposlila kot učiteljica matematike in na šoli ostala do zadnjega dne svoje poklicne poti! Lepa pot. Tudi naporna. Izjemno sem vesela, da vam bo nov prizidek, v katerem boste tako dijaki kot učitelji kovali nove poti v prihodnost teh lepih poklicev, prinesel še več priložnosti za to.

Pa srečno!

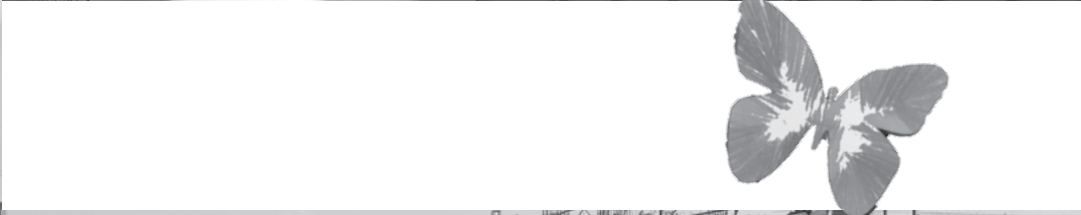
Ravnateljica
Marija Šušteršič

... programi, nostalgija, prizidek

TLB

Do leta 2007 se je obstoječi program Tehnik laboratorijske biomedicine imenoval Laboratorijski tehnik. Ime ni zajemalo vseh del, zato se je program na pobudo aktiva preimenoval v program Tehnik laboratorijske medicine.

Da bi olajšali delo sebi in dijakom, smo učitelji začeli pisati interne delovne zvezke za praktični pouk in vaje. Bivši in sedanji učitelji laboratorijskega programa (Tanja Kos, Barbara Blaznik Marc, mag. Andreja Orožen Adamič, dr. Petra Starbek, Ivana Belasić, Breda Pivk, Vesna Grgur, Sara Zavec in Sabina Povhe Lenart) smo izdelali interne delovne zvezke za vaje in praktični pouk predmeta oz. modula, ki ga poučujemo.

Nekateri učitelji laboratorijskega programa so napisali učbenike za teoretični pouk predmeta, ki so ga poučevali, ker sodobnih učbenikov za laboratorijski program na tržišču ni bilo. Od leta 2000 so naši profesorji izdali naslednje učbenike Analizna kemija (Breda Pivk), Laboratorijska hematologija (Breda Pivk), Klinična kemija in biokemija (Tanja Kos in Breda Pivk), Mikrobiologija (Andreja Orožen Adamič in Kristina Sernec), Klinična kemija in biokemija (Tanja Kos in Breda Pivk), Instrumentalne metode v analizi kemiji in Laboratorijske tehnike v patologiji (Tanja Unger in Irena Srebotnik Kirbiš).

Učitelji laboratorijskega programa (mag. Andreja Orožen Adamič, Breda Pivk, Vesna Grgur in Sara Zavec) so bili mentorji številnih raziskovalnih nalog v okviru Gibanja znanost mladini. Nekatere naloge so dosegle visoke uvrstitve. Vesna Grgur je bila tudi mentorica raziskovalnih nalog v okviru Nagrade Krke.

Mag. Andreja Orožen Adamič je bila naša prva koordinatorka mednarodnega sodelovanja. Navezala je stike s srednjimi šolami v tujini s podobnim program in organizirala odhod prvih dijakov na praktično usposabljanje na Nizozemsko.

Ne smemo pozabiti na dolgoletno poučevanje Gabrijele Gostiša. Poučevala je klinično kemijo in biokemijo, promovirala laboratorijski program in v letih pred 1990 sodelovala pri opremljanju laboratorijev za praktično delo na področju medicinske mikrobiologije, medicinske biokemije in laboratorijske hematologije s transfuziologijo.

Učilnice in laboratoriji laboratorijskega programa so bili v zadnjih 40 letih večkrat prenovljeni. Povečala se je kvadratura laboratorijev in posodobila oprema. Za sodobnejšo opremo in posodobitev mikrobiološkega laboratorija ima v zadnjih dvajsetih letih zasluge mag. Andreja Orožen Adamič; Vesna Grgur in laborantka Simona Posavec pa sta poskrbeli za opremo povečane pripravljalnice za vaje mikrobiološkega laboratorija.

Hvaležni smo bivšemu ravnatelju Srečku Božnarju in sedanji ravnateljici Mariji Šušteršič za vse prenove. Poslušala sta nas in nas vzpodbujala k boljšemu delu.

Z odhodom Brede Pivk v pokoj in s sprejemom Bernarde Habe na njeno mesto bo program TLB deloval v povsem pomlajeni sestavi.

Breda Pivk, oktobra 2020

JAZ IN SREDNJA ŠOLA

V času šolanja na Srednji šoli za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo, so me ljudje neprestano povpraševali: "Kako se ti pa zdi šola? A ti je kul? A si se navadla? A ti je žal, da si se vpisala na to šolo?". Na takšna in podobna vprašanja sem kratko in jedrnato odgovorila: "Ja, kul je," nikoli pa nisem globlje razmislila, kako se sploh počutim na šoli, ki jo obiskujem.

Zdaj, v zadnjem poglavju mojega srednješolskega popotovanja, premišlujem in premlevam o vseh dogodkih, ki so se zgodili v zadnjih letih na tej šoli. Sama šola me je ogromno naučila. Postala sem zrelejša in tega ne predpisujem samo odraščanju, temveč tudi šoli in okolju, v katerem se šolam. Vsak delček mozaika je pripomogel k temu, da sem sedaj takšna oseba, kot sem. Tudi šola pripore k razvoju osebnosti, zato je še kako pomembno, da se šolamo v nekem "zdravem" okolju in naša šola to vsekakor je. Na hodnikih je veliko smeha, tudi med poukom profesorji znajo vzpostaviti dobro vzdušje. Sama sem zaznala tudi ogromno podpore in spodbujanja s strani profesorjev, čeprav dijaki včasih tega ne znamo ceniti. Hvaležna sem, da sem lahko na šoli, kjer se počutim dobro in kamor z veseljem zahajam.

Hvaležna sem tudi za vsa nova prijateljstva, ki so se ustvarila ravno zaradi šolanja.

Spoznala sem ogromno čudovitih oseb, bodisi na eni ali drugi strani katedra.

V šoli lahko vsak najde nekaj zase, saj nam šola ponuja številne šolske in obšolske dejavnosti, ki nam prinesejo nove izkušnje in vrline.

In ja, včasih je težko, ampak vedno je tukaj nekdo, ki ti pomaga prebroditi še tako turobne dneve in kaj kmalu je spet ogromno smeha in dobre volje.

Po zaključeni poti na tej srednji šoli bom pogledala nazaj in se z nasmehom spominjala svojih srednješolskih dni.

Larisa Rožič, 4. L

ZA OTVORITEV NOVEGA PRIZIDKA

Na poti življenja se srečamo z mnogimi trenutki, ko je treba sprejeti dokaj ključne odločitve, ena izmed teh je bila tudi izbira srednje šole. Jaz sem izbral SŠFKZ in mislim, da mi ni prav nič žal. Pa me lahko opaziš že četrto leto na tej šoli. Čas hitro leti in vse odločitve se skozi čas podkrepijo ter pokažejo v čisto drugi podobi. Od nas pa je odvisno, kaj smo izbrali in kaj bomo s tem naredili. Najboljše so pravilne odločitve, toda mi tega ne moremo vedeti, ker se vse pokaže kasneje. Zato je v sprejemu odločitev nekaj radovednosti, strahu, odločnosti pa tudi nevednosti. Zaradi vseh teh stvari je izbira prave odločitve nekaj neverjetnega.

Tako je bilo tudi pri meni, pri izbiri SŠFKZ-ja sem najprej dvomil, saj nisem vedel, kako bo, pa sem le imel nek občutek, ki mi je pravil, da sem storil prav. Ta odločitev in misel se je skozi leta na tej šoli samo še krepila in postajala vse močnejša. Šele čez nekaj časa lahko opazimo posledice odločitve, lahko so slabe ali pa dobre, pri meni so odlične. Od prvega leta šolanja pa vse do zdaj lahko vsak dan najdem in odkrijem vse več razlogov ter stvari, ki so me privedle do te točke, na kateri sem zdaj. To je zame tisto bistvo, ki ga lahko odkrije čisto vsak.

»Sto slabih odločitev te lahko samo upočasnijo, toda ena dobra ti lahko odpre sto novih vrat.«

Miloš Aleksić, 4. L

1.

X   ***   **   LSTVO

2.

X   *   *   X***   *   *

3.

****   X**   **→ U**

1. (Krvodajalstvo)
2. (Laboratorij)
3. (Centrifuga)

F T

Zametki naše farmacevtske šole segajo že v leto 1946, ko se je osnovala Šola za farmacevtske pomočnike, ki se je leta 1958/59 preimenovala v Šolo za farmacevtske tehnike. Sprva je bila triletna, od leta 1950 je šola štiriletna. Najprej je delovala v prostorih za Bežigradom, potem na Šubičevi ulici, zatem na Rakovniku in od leta 1960, ko je bila dograjena Šola za srednji medicinski kader, na Šaranovičevi 5 (Zdravstveni poti 1). Od leta 1981 deluje v sklopu SŠFZ in od leta 1998 v sklopu SŠFKZ.

Zlasti bi poudarili razvoj in napredek šole po osamosvojitvi slovenske države. Šola je obnovila oba laboratorija, za oblikovanje zdravil in analizo zdravil. V šolskem letu 2005/06 smo odprli šolsko lekarno, kjer se dijaki učijo svetovati pacientom pri samozdravljenju in uporabljati računalnik s sodobnim programom za delo v lekarni.

Učitelji strokovnega aktiva farmacevtov smo uspešno sodelovali pri prenovah programa v letih 2001 in 2007. Po prenovljenem programu smo začeli izobraževati v šolskem letu 2008/09.

Obseg praktičnega usposabljanja pri delodajalcu se je s prenovo bistveno povečal, tri tedne prakse opravljajo dijaki na koncu tretjega letnika, dva tedna pa v četrtem letniku. Več prakse poveča povezanost teoretičnega znanja z delom in večjo motiviranost za učenje.

V okviru interesnih dejavnosti organiziramo strokovna predavanja in strokovne ekskurzije (obisk lekarne, galenskega laboratorija, tovarne zdravil Krka idr.).

Šola je vključena v mednarodne projekte preko Evropskega programa Erasmus+. Na začetku vključevanja v Evropski program smo sodelovali s farmacevtskimi šolami na Nizozemskem in v Nemčiji, sedaj pa sodelujemo s farmacevtskimi šolami v Španiji, na Češkem in na Finskem.

Učitelji strokovnega aktiva farmacevtov se zavedamo pomena kakovostnih učnih gradiv pri pouku strokovnih modulov, zato jih tudi stalno posodabljam. Hiter napredek stroke zahteva nova znanja in le razvoj šole omogoča našim maturantom razvoj in uspešno vključevanje v stroko. Pri tem vlagamo veliko truda tako dijaki kot učitelji. Uspehi ne pridejo sami od sebe. Oboji smo za šolo najzlahtnejši sad, ki ga zmorejo dati hotenja po znanju, odprtost duha in moč vztrajanja.

Neda Veniger

ŽIVLJENJE FARMACEVTOV

Življenje na SŠFKZ je taka mešanica različnih izkušenj, da ga je kar težko opisati na preprost način. A navadni dnevi na tej srednji šoli gredo nekako takole:

Zgodnje ure, ko budilka zvoni začetek dneva-zunaj pa je še noč. Osamljena hoja po prestolnici in še tisti ljudje, ki jih srečaš ob takih urah, so preveč utrujeni, da bi odzdravili.

Ko se prebrodeš do omarice v 2. nadstropju, ves brez sape, z občutkom, kot da si z eno nogo že na drugi strani, zagledaš še eno stvar, ki ti po nepotrebnem otežuje življenje-omarico. Ali je 20 v levo in 4 v desno? Ne, 20 v desno in 4 v levo. A je res? ... Po štirih letih na tej šoli imam še vedno težave s to presneto rečjo.

Profesor pride v razred, halje so nadete. O čakaj, eden SPET nima svoje. Kako lahko to pozabiš VSAK dan? Resno ... »No, se bomo pozdravili?« Vsi vstanemo kot najbolj len regiment in še na pol

zaspani odzdravimo profesorju.

Nekatere ure so zabavne, večino pa samo dolgočasne. Vaje so vedno zanimive, ker ne glede na vse, zmeraj gre nekaj vsaj malo narobe; lahko samo napišeš napačen datum, kar pogosto pa se zgodi, da nekdo razbije čašo ali raztrese prašek po celem pultu. Mi, tehniki, smo taki geniji, da ne srečaš večjih.

Ne glede na dan pa smo zmeraj razpoloženi za šale in smeh. Najbolj se spomnim trenutka iz 2. letnika, ko sva se s prijateljico do solz nasmejali na temo mikrobiologije in pasterizacije. Farmacevske pač.

Mogoče enkrat, mogoče vsak dan, vsak je že enkrat pozabil domačo nalogo in se delal neprizadetega, ko so ga prijatelji spomnili, potem pa čisto mirno vprašal (s pogledom največje groze v očeh), če lahko samo malo pogleda-da, so odgovori isti, seveda. Med prijateljicami se že dovolj dobro poznamo (in prepoznamo tisti pogled) in se kar direktno vprašamo, ali "rabi kdo za prepisat?"

To je še ena stvar na SŠFKZ: ne boš spoznal boljših prijateljev. Mogoče so samo dobri ljudje, mogoče si samo pomagamo spreminjati drug drugega v boljše ljudi, definitivno pa je, da smo vsi povezani s preživetjem te šole; ko pozabiš haljo, ti jo vedno nekdo posodi; ali delovni zvezek za vaje, ti ga da in dovoli pisati v svojem imenu, ker razume, on je bil na istem mestu prejšnji mesec. Nekdo ti da svojo nalogo, ki jo moraš pokazati profesorju, ker razume, da si zamenjal zvezka. Kot sem rekla: želja po najuspešnejšem preživetjem Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo je naša skupna točka, ki nas še kako poveže.

Ampak ni vse tako slabo.

Nekateri so v svojem času tukaj prvič okusili ljubezen, dobili prvega fanta ali dekle. Vsi smo se navadili malo bolj spretno komunicirati in oblikovati povedi (hvala profesorjem). Nekateri smo se našli, nekateri pa še bolj izgubili. Ne glede na raznovrstne izzive pa so to naša najboljša leta, polna smeha, prijateljstva, bistrih besed in nepozabnih trenutkov.

Lea Grom, 4. Fb

Z T

Začetki srednješolskega izobraževanja zobotehnikov v Sloveniji segajo v leto 1945, ko je bila ustanovljena zobotehnična šola in se je vpisala prva generacija dijakov.

Šola je za zobotehnike pomenila konec obrtniškega učenja tega poklica in začetek izobraževanja na srednješolski ravni. Tako je ta poklic postal enakovreden ostalim poklicem srednjih zdravstvenih delavcev.

Šola je začela izobraževanje v začasnih, neustreznih prostorih, brez ustrezne opreme in pripomočkov za delo. Potrebno je bilo postaviti prve učne načrte, izdelati učila, predvsem pa izbrati učitelje za poučevanje strokovno teoretičnih predmetov in praktičnega pouka.

Učitelji, ki so pričeli z vzgojno izobraževalnim delom, so orali ledino, saj niso imeli vzornikov, od katerih bi se lahko učili, odvisni so bili predvsem od lastnih izkušenj in iznajdljivosti. Šola ni imela svojih prostorov, zato so se učenci selili po učilnicah različnih šol. Tudi pouk praktične protetike je potekal improvizirano, nekaj učencev je imelo pouk v laboratoriju bivše dentistične šole, ostali pa v Centralnem laboratoriju na Zaloški cesti.

Leta 1960 je bila zgrajena zobotehnična šola, s katero se je končala 15-letna selitev po drugih šolah. V tem času se je izboljšala notranja organizacija, spremenile so se tudi izobraževalne vsebine in vzgojne metode. Pomembna pridobitev tega časa so tudi prva skripta za strokovno-teoretične predmete (Morfološki atlas človeškega zobovja, avtorja Zorana Mušiča, za poučevanje morfologije uporabljamo še danes).

Od leta 1970 do danes je šola doživela veliko sprememb v organizaciji in tudi v načinu vzgoje in izobraževanja.

Učitelji strokovnih predmetov smo sodelovali pri dveh prenovah programa, leta 2001 in 2007. V šolskem letu 2008/09 smo začeli izvajati modularno obliko pouka. S prenovljenim programom so dijaki pridobili več delovne prakse, ponovno je uvedeno praktično usposabljanje pri delodajalcu. Posodobili smo učne vsebine strokovnih modulov in jih povezali s splošnoizobraževalnimi predmeti.

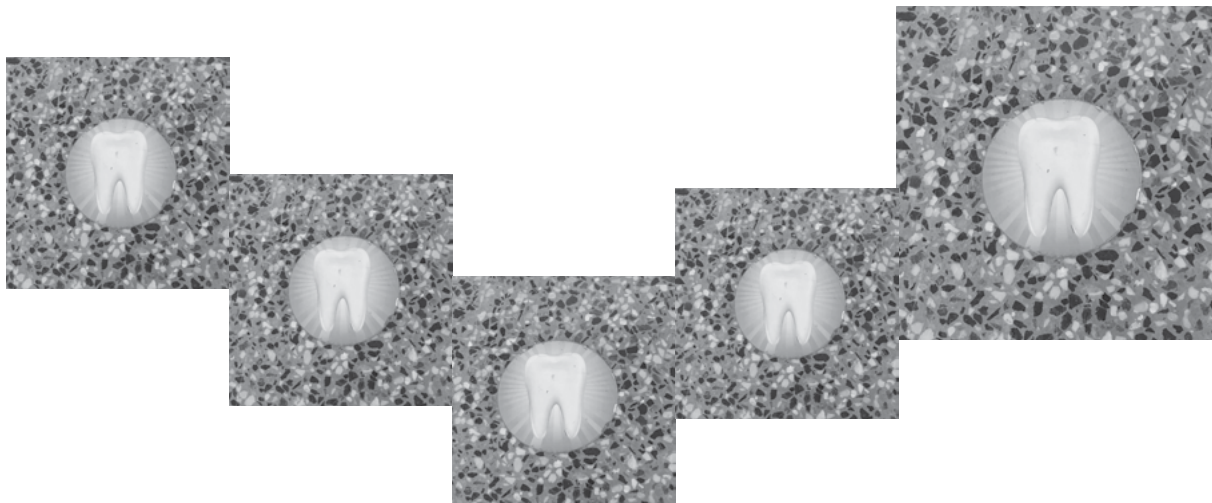
V času po osamosvojitvi je bil prenovljen in sodobno opremljen eden od dveh zobotehničnih laboratorijev. Zadnja novost je učilnica z računalniško CAD/CAM tehnologijo.

Šola je vključena v mednarodne projekte, ki potekajo preko evropskega programa Erasmus +. V programu zobotehnik že od vsega začetka poteka sodelovanje z zobotehnično šolo na Finskem. V zadnjem letu, pa sodelujemo tudi s šolo v Češki republiki. Dijaki poglobijo znanje s področja stroke, spoznavajo različne kulture ter pridobijo na samozavesti in iznajdljivosti. Zavedamo se pomena prenašanja svojega znanja in vrednot na dijake v pridobivanju poklica. Poklic zobotehnik je mnogo več kot zgolj poklic, pomeni poslanstvo, ki je brezčasno.

Valerija Sedlar, oktober 2020

ŽIVLJENJE NA SŠFKZ

»Ati, poglej, zobki so po tleh nalepljeni« so bile moje besede, ko sem prvič vstopila skozi vrata SŠFKZ-ja. Takrat si nisem niti predstavljala, da bom te že kar dobro obrabljene nalepke gledala skoraj vsak dan. Obrabljene, ja, kakšne pa, če pa se po njih dnevno sprehajajo številni dijaki v belem.

Polna pričakovanj sem tudi sama zakorakala čeznje in tako pristala v prvem letniku kot »fazanček« na zobotehniški smeri. Prvi dnevi so bili naporni, ampak dokaj hitro sem se s svojo belo uniformo zlila med ostale in pristala v gneči na stopnišču. S sošolkami smo se takoj strinjale, da nam kakšen »krožen« sploh ne bi škodil, ampak šola se je raje odločila za prizidek. Profesorji so nas lepo sprejeli, nam pomagali pri iskanju učilnic in nas že takoj spodbudili k učenju, brez katerega tukaj ne gre! Velikokrat smo slišali besede, da smo zobotehniki bolj umetniški ljudje, ampak četudi to nisi, po vsem tem modeliranju zob to zagotovo postaneš! Kdor je že šel čez to, dobro ve, da je začetek najtežji, ampak ko pa enkrat narediš informatiko in ti pri praksi zmanjka voska, si že na konju, ki te pelje v drugi letnik.

Tudi ta je kot vsak bil poln učenja. Kar naenkrat je na klopi poleg mene stala lobanja in strmela vame, medtem ko sem hitela s prepisovanjem anatomije iz prosojnic. Tudi pri praksi smo končno pričeli z delom, ki je bil že bolj podoben delu zobotehnika. S sošolci smo se že kar dobro poznali, pa tudi s profesorji smo že vzpostavili odnose, takšne in drugačne.

Halja, na katero se sploh ni bil problem privaditi, je že malo spremenila odtenek bele barve, ko sem se z njo podala v tretji letnik. S tretjim letnikom pa je na našo šolo prišla tudi boljša malica, tega ne morem izpustiti. Posodobili smo tudi logotip na naših puloverjih in če si pravi sšfkzjevec, imaš v omari vsaj enega. Je pa bil tretji letnik tudi izziv za vse nas. Nastopil je čas karantene in učenja na daljavo, z njima pa tudi kup novih problemov. Po slabih štirinajstih dneh zmede smo se lepo uskladili. Če pomislim na kakšno zoom uro, moram priznati, da so bile prav zanimive, poučne in tudi bolj sproščene od običajnih ur. Skupaj nam je uspelo in šolsko leto smo uspešno pripeljali do konca.

Danes obiskujem četrti letnik in ko nas je profesorica prosila, da napišemo nekaj lepega o šolanju na naši šoli, se mi je to najprej zdelo preprosto nemogoče. Seveda sem kot vsi pomislila na stvari, ki me motijo, nato pa sem ugotovila, da nas točno te privajajo na življenje.

Velikokrat dijaki šolo kritiziramo zaradi stvari, ki so na ostalih srednjih šolah popolnoma enake. Učenja je povsod dovolj, pa čeprav se včasih zdi, da ga je tu res veliko. Ampak po eni strani je to čisto razumljivo, saj smo namreč zdravstvena šola. Nosimo bele halje in se učimo postajati zdravstveni delavci. Hoteli ali ne, s tem so tudi dolgi nohti za nas postali zgodovina. Profesorji so si različni. Vsak ima svoj način predavanja, razlaganja in ocenjevanja. Vsak na nas naredi drugačen vtis in pusti svoj pečat. S tem pa so nas naučili prilagajanja, ki nam bo v življenju še kako prav prišlo. Na šoli imamo red. »Zaspal sem« tukaj nikoli ni bil dober izgovor za zamudo. Seveda ne, ali bomo to rekli, ko bomo nekoč zamudili v službo? To in še več je malenkosti, ki nas mogoče motijo, pa se niti ne zavedamo, da nam bodo mogoče nekoč še kako koristile.

Za konec pa še nekaj vzpodbudnih besed za vse dijake: »Na SŠFKZ se niti omarica ne odklene zlahka!«

Petra Jesenko, 4.Zb

K T

Program kozmetični tehnik na šoli izvajamo od leta 1991. S šolskim letom 2007/08 smo med prvimi v Sloveniji začeli z modularno obliko pouka. S tem so dijaki pridobili več praktičnega znanja in delovne prakse, večjo povezanost stroke in teorije in več samostojnega ustvarjalnega dela. Modularni način izobraževanja omogoča tudi pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij: vizažist/vizažistka, maniker/manikerka, pediker/pedikerka in maser/maserka.

Na šoli je program kozmetični tehnik najmlajši program, se je pa najhitreje posodabljal. Članice strokovnega aktiva smo na povabilo Centra za poklicno izobraževanje sodelovale pri nastajanju in posodobitvah izobraževalnega programa. V šolskem letu 1998/99 je bil poudarek na korelacijah med strokovnimi predmeti. V šolskem letu 2005/06 se je začela prenova v modularno obliko pouka.

Naša članica Irena Svolfšak Mežnaršič je predsednica Državne predmetne komisije za poklicno maturo iz kozmetike, ki je bila ustanovljena leta 2019.

Za poklic kozmetični tehnik se večinoma odločajo dekleta, fantje le izjemoma. Vsi pa radi sodelujejo v različnih dejavnosti, ki predstavljajo naš program in poklic v javnosti, kot so: dan odprtih vrat, informativni dan, Informativa in obiski na osnovnih šolah. Odzovemo se tudi na vabila za sodelovanje na modnih revijah, v oddajah na televiziji, Dnevu četrtnske skupnosti in na prireditvah ob Tednu otroka. Vsako leto se udeležimo pustnega ličenja v vrtcih, osnovnih šolah ali v domovih za starejše občane. Medgeneracijsko sodelovanje je tako za dijake kot udeležence zelo pomembno, saj s tem krepimo socialne stike in bogatimo življenje.

Ves čas smo se zavedali, zlasti pa, ko je naraščalo število šol, ki izobražujejo kozmetične tehnike, da so za dijake pomembni kakovostni učbeniki. Avtorica prvega učbenika s področja kozmetike je bila Darinka Fajdiga: KOŽA (1998).

S področja kozmetologije in kozmetičnih izdelkov je članica našega aktiva Irena Svolfšak Mežnaršič, magistra farmacije, med leti 2003 in 2015 pri različnih založbah izdala: učbenika Kozmetični izdelki, Splošna kozmetologija, samostojni delovni zvezek za laboratorijske vaje, učbenik Kozmetologija in delovni zvezek za praktične vaje v laboratoriju.

Vključujemo se v mednarodno sodelovanje naše šole, ki omogoča dijakom opravljanje prakse v kozmetičnih salonih v tujini (Leonardo da Vinci, Erasmus+) in s partnerskimi šolami sodelujemo v razvojnih projektih (npr. finECVET). Sodelujemo z različnimi državami: s Finsko, Španijo, Latvijo in Češko. Šola omogoča tudi pridobitev mednarodne diplome CIDESCO.

Dijaki in strokovni učitelji dosegamo najvišja mesta na državnem tekmovanju iz kozmetike Z znanjem do lepote.

Z novim prizidkom šole smo v našem programu pridobili dve specializirani učilnici za izvajanje praktičnega pouka. Novi prostori bodo tako učiteljem kot dijakom dali nov zagon za uspešno in kvalitetno delo. Prepričani smo, da bomo v novih prostorih še lažje razvijali talente naših dijakov.

Darja Kogovšek Grubelič, oktobra 2020

NOSTALGIJA PRETEKLOSTI, IRONIČNA SEDANJOST IN ŽGOČA PRIČAKOVANJA PRIHODNOSTI

4. letnik. S svetlobno hitrostjo se približujem(o), po mojem mnenju, čisto preveč napihnjeni maturi. Malce se že utapljam v testih, pod očmi se že vidno nabirajo podočnjaki in neverjetno močno pogrešam poletje. Poletje, od katerega letos nismo mogli ravno veliko pričakovati. Trenutne razmere so pač zapovedale nova pravila, katerih pa se vedno manj in brez kančka slabe vesti »držimo«. Tudi šola je zaradi virusa postala peklensko nerodna in nas vse postavila v nepredstavljive situacije. Maske, maske in še enkrat maske. Sprašujem se, kdaj bom spet lahko svobodno zadihala in se brez problema sprehodila po hodniku, našem novem - sicer še v fazi zaključevanja – prizidku? Ali v našo čudovito menzo po najbolj slasten tunin sendvič in si med glavnim odmorom na toaleti popravila pričesko? Brez razkužila v levem žepu halje in brez dodatne maske v desnem.

Prvi letnik. In drugi pa še tretji. Kar izpuhteli so v nebo, kot cigaretni dim, ki ga trenutno opazujem pri sosedu na spodnjem balkonu. Bo že držalo, ko pravijo, da »gre srednja šola tako hitro mimo, da sploh nimaš časa tlesknit s prstom«. Ko si mlad ti gre blazno na živce govor o srednji šoli, nasploh o šolanju, bom rekla. Pa nešteto skrbi, katere pridejo z zamenjavo okolja. Pa novi ljudje in mišljenje, da naše socialno življenje ne bo doseglo pričakovanj družbe. Lahko bi rekla, da smo se dekleta (in Rok seveda) v našem razredu zares dobro razumele/i. Smiselno je, da smo oblikovali skupinice, saj smo si različni. Jaz sem ostala zvesta trem Mašam, one pa meni. Konec koncev je zares pomembno le to, da imaš pest prijateljev, kateri ti pomagajo skozi ta štiri vražja leta. Ali pa nebeška. Kakor vzameš.

Srednja šola je čas, ko so naša čustva podvojena. Ko se naše telo in um oblikujeta po svoje in ko se dogaja zares milijon stvari. Preveč, mogoče. Spomnim se, ko sem pri vstopu v SŠFKZ, s petnajstimi leti, sanjala o 4. letniku in o polnoletnosti. Sanjala sem o izpitu za avto, sanjala sem o drznosti, svobodi, zabavah, fantih, o vsem. Zdaj imam nove sanje. Samo moje, brez pridiha staršev in brez najstniških negotovosti. Sanjam o študiju, sanjam o potovanjih, sanjam o popolnem možu (kot vsako dekle, verjamem) in predvsem sanjam o življenju. Lahko bi si izposodili besede moje babi in rekli, da »sanjam pokonci«. Ampak všeč mi je tako. Svet je lepši, če znaš sanjati. Če znaš upati o nemogočem. Če si pustiš opazovat ptice in njihovo letenje, se z vsakim korakom prepričati, da tudi ti lahko letiš. Letiš z mislimi. Ali pa dobesedno, z letalom, v tvoje najljubše mesto. Zakaj pa ne? Saj je vse mogoče, kajne?

Žgoča pričakovanja prihodnosti. Ob koncu srednje šole dekleta postanemo ženske. Drznejše. Samosvoje. Odločne na vseh področjih, razen na enem - študij. Če sem prej omenjala naporno vprašanje ob vpisu v srednjo šolo, se to isto poraja ob vpisu na fakulteto. »Kam greš pa ti naprej?«

Pridobila bom naziv kozmetična tehnica. Pri petnajstih letih pač ne veš, česa si želiš. Je pa res, da sem se naučila ogromno o zdravju in pravilnem rokovanju s kozmetiko. In za to znanje sem hvaležna. Ampak! Moram si priznati, da me zanima nekaj popolnoma drugega. Zanima me kultura nasploh. Sanjam o študiju mode v Londonu. Rada bi sodelovala v kulturnih dogodkih, jih prirejala, stala za vsem lepim, bila del glasbenih, filmskih, gledaliških, književnih festivalov. Sanjam o nazivu urednice modnih revij, kot npr. Elle. Rada bi pomagala (po)ustvarjati svet. Rada bi navdihovala ljudi, rada bi bila žarek svetlobe v življenjih neznancev. Rada bi pisala knjige in združevala nemogoče v realnost.

Nostalgija me prevzame, ko gledam svojo mlajšo sestro, ki bo kmalu začela pisati novo zgodbo z vpisom v srednjo šolo. Vsega je enkrat konec, a konec zares pomeni šele začetek. Vsem želim prijetno leto, prisrčen zaključek šolanja in samozavesten korak v novo, neznano. Da bi prave besede stekle z jezika kot najslajši med in obvisle v zraku kot najlepši zven trianglera. Srečno!

Rea Mandić, 4.Ka

ČESTITAMO.... mag. Lidiji Golc

Nagrada za življensko delo na področju srednjega šolstva

Mag. Lidija Golc je svojo poklicno pot začela v Osnovni šoli Prežihovega Voranca v Ljubljani, kjer je bilo pomembno njeno pionirsko delo pri uvajanju računalnika v pouk slovenščine v okviru projekta Petra. Leta 1994 se je zaposlila na Srednji šoli za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo, kjer poučuje še danes. V pouk vnaša prvine, ki dijake motivirajo za poglobljen odnos do literature in jih navdušuje za pisanje.

Od leta 2000 redno objavlja primere dobre pedagoške prakse v reviji Slovenščina v šoli, svoje strokovne članke pa objavlja še v Šolskih razgledih, v reviji Vzgoja, literarni reviji DSPA Rastje in celovških tednikih Novice in Nedelja.

Z recenzijami učbenikov in sodelovanjem na seminarjih za učitelje je pripomogla k dvigu ravni književnosti pri pouku slovenščine. Je soavtorica beril za 7., 8. in 9. razred osnovne šole s spremljajočimi priročniki za učitelje in soavtorica beril Odkrivajmo življenje besed za 1., 2., 3. in 4. letnik srednjih strokovnih šol, soavtorica Eseja na maturi 2019 in knjige Slovenščina na poklicni maturi ter zbirke nalog z enakim naslovom.

V magistrskem delu Aktualizacija domačega branja pri književnem pouku v srednji šoli je utemeljila svoj izvirni didaktični model za obravnavo domačega branja, kjer je povezala prostoizbirno domače branje in film.

Prepoznavna je tudi kot literarna ustvarjalka, saj je avtorica štirih pesniških zbirk, za katere je prejela dve nagradi na natečaju Mladike, revije slovenske narodne skupnosti. S poezijo sega tudi v koroško-slovenski prostor.

***

Pripis: Nagrade, ki jih vsako leto podeljuje Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, so najvišje nagrade na področju šolstva. Za svoje življensko delo jo je prejela tudi naša sodelavka, mag. Lidija Golc. Predstavitev njenega dela je citirana iz publikacije, v kateri je odbor za podeljevanje nagrad utemeljil in predstavil dosežke nagrajencev.

KDOR NAJDE PRIJATELJA, NAJDE ZAKLAD

Veliko imaš lahko prijateljev, ampak le peščica je tistih pravih, ki ostanejo s tabo skozi življenje.

Ne spomnim se, kdaj sem dobila prvo prijateljico oz. prijatelja. Pravzaprav mi nikoli ni bilo potrebno skrbeti za to. Vedno sem imela ob sebi svojo sestro dvojčico. Že v vrtcu sem gledala otroke, kako se jokajoče poslavljajo in oklepajo svojih staršev, nato pa sramežljivo posedajo naokoli, ker so v neznanem okolju in nikogar ne poznajo. Jaz pa sem se poslovila od mami in z Najo pogumno vstopila v igralnico.

Tudi kasneje sem se zanašala na to, da bo sestra vedno z menoj. Seveda sem imela tudi svoje prijatelje, ampak nikoli nisem imela občutka, da sem nekje čisto sama.

Ko sva s sestro v osnovni šoli "prilezli" do šestega razreda, sva se začeli oddaljevati. Verjetno predvsem zato, ker so bili najini prijatelji precej drugačni. Jaz sem imela bolj glasne in živahne prijatelje, večina je bila fantov. Take prijatelje sem imela predvsem zato, ker so bili precej podobni meni. Naja je imela bolj tihe prijatelje, ki so večino odmorov preživeli za knjigami. V osnovni šoli mi je Naja velikokrat potožila, da se ji zdi, kot da nima prijateljev. Zato sem tudi jaz pomislila – imam jaz sploh prave prijatelje? Odgovor ni bil preprost. So pravi prijatelji tisti, ki so s teboj v šoli in isti trenutek, ko stopiš iz stavbe zate ne obstajajo? So to tisti prijatelji, ki so s teboj le, ko nekaj potrebujejo od tebe?

Znašla sem se pred vprašanjem, kaj sploh pomeni biti prijatelj? Ugotovila sem, da imam veliko takih, ki se družijo z mano le med šolskim časom, da pa me, v skupini ignorirajo. Jaz pa sem dovolj neumna, da še vedno "skočim", ko nekaj potrebujejo? Morda pa le nimam toliko prijateljev kot se zdi ...

V začetku osmega razreda sem o sebi začela spoznavati nove stvari. Stvari, ki so me strašile in mi hkrati povzročile prijetne mravljince. In komu drugemu bi to zaupala kot pa prijateljem? Vendar me je še vedno skrbelo, kdo sploh je moj pravi prijatelj. Zdelo se mi je, da nimam prijateljev in bom na koncu ostala sama. Ampak, ko sem si vzela nekaj časa za razmislek, sem ugotovila, da mogoče pretiravam ... Zaupala sem se osebi, ki sicer ni bila znotraj moje običajne skupine prijateljev. Najprej me je bilo strah, da si nisva dovolj blizu in da bo vse skupaj povedala celemu razredu. Vendar ni bilo tako. Postali sva skoraj najboljši prijateljici in se druživa še danes.

Ko sem začela obiskovati srednjo šolo, sem bila na smrt prestrašena. Tokrat ni bilo ob meni sestre, ki bi me prišla za roko in z mano vstopila v razred. Bila sem čisto sama. Napol sem se že sprijaznila z dejstvom, da bom celo srednjo šolo sama sedela v kotu s slušalkami v ušesih.

Pa vendar sem dobila prijatelje hitreje, kot sem si mislila. Moja negotovost je bila tako čisto odveč. Novim prijateljem sem se odprla veliko hitreje kot tistim, ki so bili z menoj devet let. Verjetno zato, ker me ni bilo tako strah, da bi uničila prijateljstvo, ali da bi se počutili, kot da sem jim lagala. Z novimi prijatelji sem se zelo hitro povezala in čeprav jih poznam le pol leta, imam občutek, kot da so z mano že celo življenje in jim lahko zaupam.

Seveda je bilo v mojem življenju tudi veliko ljudi, ki so imeli z menoj probleme in so me opravljali. Ali pa so se počasi oddaljili od mene, ko so o meni slišali kaj, kar jim ni bilo všeč. To me je nekajkrat zelo prizadelo, a sem kasneje ugotovila, da takih ljudi ne potrebujem v svojem življenju.

Torej, iz svojih izkušenj sem se naučila, da je pravih prijateljev malo in da so ti dragoceni. Prijatelji lahko postanemo tudi s tistimi, ki jih morda prej nismo videli kot družbo. Ljudje nas lahko presenetijo, pa naj bo to s svojimi dobrimi reakcijami ali slabimi. Povezanost dveh ljudi ni odvisna samo od tega, kako dolgo se že poznata, ampak od tega kako povezana se onadva počutita.

S sestro sem se v srednji šoli spet povezala, najverjetneje zato, ker mi ni "dihala za vrat" cel

dan. Kar pa se tiče prijateljev, ki sem jih izgubila – mi je bolj ali manj vseeno. Če te ljudje ne sprejemajo takšnega kot si, niso vredni, da so v tvojem življenju.

Iza Hribar, 4. Ka

***

Na svetu nas je več kot sedem milijard in vsak človek bi moral imeti vsaj enega pravega prijatelja. Nekateri jih imajo tudi več, nekateri pa »mislijo«, da imajo prave prijatelje in na koncu, ko koga potrebujejo, ostanejo sami. Se sploh zavedamo, kako pomembno je, da imamo pravega prijatelja? Kaj pa sploh je prijateljstvo? Kdo sploh je pravi prijatelj?

Ja, prijateljstvo ni stvar, katero bi lahko prijeli in prijatelj ni kdorkoli, ki ga srečaš na cesti, ko hodiš do šole. Prijateljstvo je vrednota, ki bi jo moral upoštevati vsak človek in prijatelj je tisti, ki je ob tebi, ko ga najbolj potrebuješ tudi takrat, ko ga za to ne prosiš. Pravo prijateljstvo se ne razvije kar čez noč in pravega prijatelja težko spoznaš po naključju. Verjetno si ob prvem pogledu nanj nikoli ne bi mislil, kako ti bo ta oseba, ki je bila med množico čisto običajen človek, polepšala življenje.

Nekatera prijateljstva se razvijejo že v otroštvu in z leti rasejo ter postajajo lepša in trdnjša. Lepo je imeti prijatelja, s katerim sta se v otroštvu skupaj učila hoditi in nato voziti kolo. Skupaj tekla po travnikih in gledala risanke ter skupaj preživelo vsako minuto, ki sta jo lahko. Nato sta prvič skupaj stopila skozi vrata vrtca in potem šole. Vendar med odraščanjem se, kot se spremeni človek, spremeni tudi prijateljstvo in le redkokdaj pogledata risanko, kot sta jo v otroštvu. Gledanje risank sta zamenjala za pogovore in tek po travniku za skupno učenje. Ob večerih pa se raje odpravita na zabavo ali na sprehod. Na otroštvo pa te spominjajo samo še slike v albumu, iz dneva v dan nastane nov spomin. Toda, kako sploh prepoznati pravega prijatelja?

Prijatelj je nekdo, s katerim imaš veliko lepih spominov, ki ob večerih prihitijo na dan in o njih razmišljaš še pozno v noč. To je nekdo, ki te bo branil pred ostalimi in skupaj bosta naredila veliko »lumparij«, ki se jih bosta potem spominjala. Kdo bo poslušal tvoje muke in pritožbe? Mami in ati ne, sestra in brat sta preveč zaposlena s svojimi težavami. Na svetu je ta prečudovita oseba, ki te bo poslušala ure in ure, pa ti ne bo rekla, da nima časa ali pa, da ima dovolj svojih problemov. Prijatelj je tisti, katerega lahko pokličeš ob treh zjutraj in ga zbudiš iz najbolj sladkega spanja, ko ti ne moreš spati. Ali pa ga zbudiš zgodaj zjutraj, da bi šel s teboj teči, ker si si ti zaželel malo družbe. Najlepše je zgodaj zjutraj, ko sonce še ni vzšlo. Takrat skupaj opazujeta prebujanje narave. Sedita na travi, občudujeta naravo in se sprašujeta: Kako je svet velik? Koliko ljudi se je zdajle rodilo in bo v tem svetu našlo pravega prijatelja? Koliko ljudi je v tem trenutku ugotovilo, da na svetu niso sami in so tako spoznali novega prijatelja in koliko prijateljev se je razšlo, zaradi malih ali velikih napak? Koliko ljudi je zdajle umrlo in na tem velikem svetu pustilo človeka, s katerim je življenje postalo lepše?

Takrat se zaveš, da si lahko srečen, da imaš pravega prijatelja. Velikokrat prespi pri tebi ali ti pri njem. Takrat ob polnoči pečeta palačinke in do štirih zjutraj gledata filme. Ko se ti zgodi nekaj zanimivega, najprej poveš prijatelju. Njemu se lahko tudi zaupaš in veš, da tvoje skrivnosti ne bo izvedel cel razred, šola ali pa država. Na njegovi rami se lahko tudi v miru zjočeš in mu potožiš, da je za slabo oceno kriva profesorica ali pa, da te tvoja simpatija sploh ne opazi med vrsto drugih ljudi. Takrat ti pove nekaj pravih besed, da te potolaži in tebi se zazdi, da je on edino bitje na svetu, ki te razume in ti zna pomagati.

Prijatelj ti nariše nasmeh na obraz v najbolj pustih dneh, ki jih tvoje življenje premore. Veliko ljudi bo vstopilo in izstopilo iz tvojega življenja. Vendar bo samo pravi prijatelj pustil stopinje v njem. On te pokliče »kar tako«, z njim ti ure tečejo tako hitro kot sekunde. Pred pravim prijateljem ti ni potrebno igrati vljudnega, uglednega človeka. Pred njim si lahko to, kar si v resnici, pa tudi če ne dosegaš standardov lepega, pametnega človeka, katerega vsi občudujejo. Veliko ljudi ti lahko reče »grd si«, prijatelj pa te bo vedno pogledal z iskrenimi očmi in rekel, da zunanja lepota ne šteje, važna je notranja. Ko v lepi poletni noči postavita ogenj in skupaj pečeta penice ter si pripovedujeta strašne ali smešne zgodbe in se nasmejita, potem pa gledata zvezde in tu in tam opazita, kakšen utrinek, si zaželita, da nikoli ne bi izgubila eden drugega. Delita si obleke in nikoli, ko gre eden od vaju v pekarno, ne pozabi kupiti rogljička še za drugega.

Vendar tudi pravo prijateljstvo ni vedno rožnato. Naše življenje je kot pot. Včasih ravna, drugič vijugasta, enkrat strma, drugič položna. Taka, kot je življenjska pot, je lahko tudi pot s prijateljem. Velikokrat so dnevi lepi in ob pogledu na prijatelja ti poskoči srce. Pridejo pa tudi grozni dnevi, ki bi se jim veliko ljudi raje izognilo. Pravim prijateljem v življenju velikokrat pride na pot ovira in tako nastane preizkušnja, če je prijateljstvo trdno. Ne, ovire ne more premagati le en od njiju, samo skupaj jo lahko. Velikokrat se tudi skregata. Pa naj bo to zaradi fanta, punce, ki je obema ogrela srce, ali pa zaradi malenkosti. Pravemu prijatelju lahko rečeš: »Oprosti«, pa tudi če gre ta beseda včasih le s težavo z jezika in še vedno misliš, da ti nisi nič kriv, nekje globoko v srcu veš, da brez njega (ali nje) tvoji dnevni ne bodo enaki. Ko zbereš dovolj poguma, mu iskreno pogledaš v oči in rečeš to besedo, ki lahko odpušča še tako hude napake.

Torej prijateljstvo ni le nošenje majic, na katerih piše »Best friend«, ali pa slikanje v kabinah, ko skupaj nakupujeta oblačila. Razne zapestnice, ogrlice – nobena stvar ne bo mogla izkazati pravega prijateljstva, to se lahko čuti samo v srcu. Ja, težko je živeti brez prijateljev, ampak še težje je najti pravega prijatelja. Prijateljstva se preprosto ni dalo opisati v tem spisu, saj bi o tem lahko govorili in razmišljali ure in ure in nihče nas ne bi mogel ustaviti.

»Kdor najde prijatelja, najde zaklad«, zaključujem svoje razmišljanje in sanjarjenje. Zdaj pa ste na vrsti vi, čas je, da se prepustite sanjarjenju in se tako spomnite vseh lepih ali pa manj lepih trenutkov, ki ste jih preživeli s svojim prijateljem.

Draga Manca, hvala, ker si ob meni, ko te najbolj potrebujem, in hvala, ker verjameš vame, tudi takrat, ko jaz že izgubim vse upanje. Hvala, ker mi polepšaš vsak dan in me podpiraš pri vseh stvareh. Hvala tudi vama, Luka in Gašper, ker sta mi polepšala vse otroške dni.

Hana Jesenšek, 4. L

EKSKURZIJA VESELA AVSTRIJA

Dijaki in dijakinje Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo smo se v okviru Programa obveznih izbirnih vsebin v soboto, 19. 10. 2019, odpravili v Avstrijo, in sicer v tovarno čokolade Zotter. Po naporni tri in še nekaj urni vožnji (ki smo jo večinoma prespali) smo le prispeli v Riegersburg. In seveda po 20-minutnem odmoru smo se podali v magični svet čokolade. Najprej nas je pričakal predstavitveni video v angleščini, s katerim smo spoznali celoten proces pridelave čokolade. Nato pa je vsak dobil svojo keramično žličko.

Najprej smo (nekateri) poskusili pravo čokolado, brez kakršnih koli dodatkov in, po pravici povedano, ni kaj dosti užitna. Nato smo po poti do čokoladnih fontan poskusili mlete praške različnih okusov (kava, malina, vanilija, karamela, 30% čokolada, 50% čokolada ...). Meni osebno sta bili najboljši 70% čokolada in kava. Potem smo se posladkali z različnimi čokoladami iz čokoladnih fontan, poskusili čokolado z različnimi dodatki, kot so čili, cimet, vrtnice ipd. Medtem smo lahko tudi poslušali glasbo, ki naj bi pripadala določenim okusom.

Če pa nas je zanimalo, nam je čokolado lahko postregel tudi robot. Kdor je hotel, si je lahko iz različnih okusov sestavil čokolado, ki jo je ob odhodu prevzel in plačal na blagajni.

Po vseh sladkih dogodivščinah smo se nekateri odpravili še na ogled živalskega vrta, ki pripada tovarni. Živalski vrt pa sestavljajo manjši otroški adrenalinski park, restavracija, gledališče na prostem, dve jezери in živali - konji, osli, prašiči, alpake, zajci idr.

Prekmalu pa je naš obisk minil in smo se odpravili nazaj v Ljubljano. Ker pa doza sladkorja za en dan še ni bila dovolj velika, smo se na poti nazaj ustavili še na Trojanah, kjer smo se posladkali še s slovečimi trojanskimi krofi.

Maša Bohinc Penček, 3. Ka

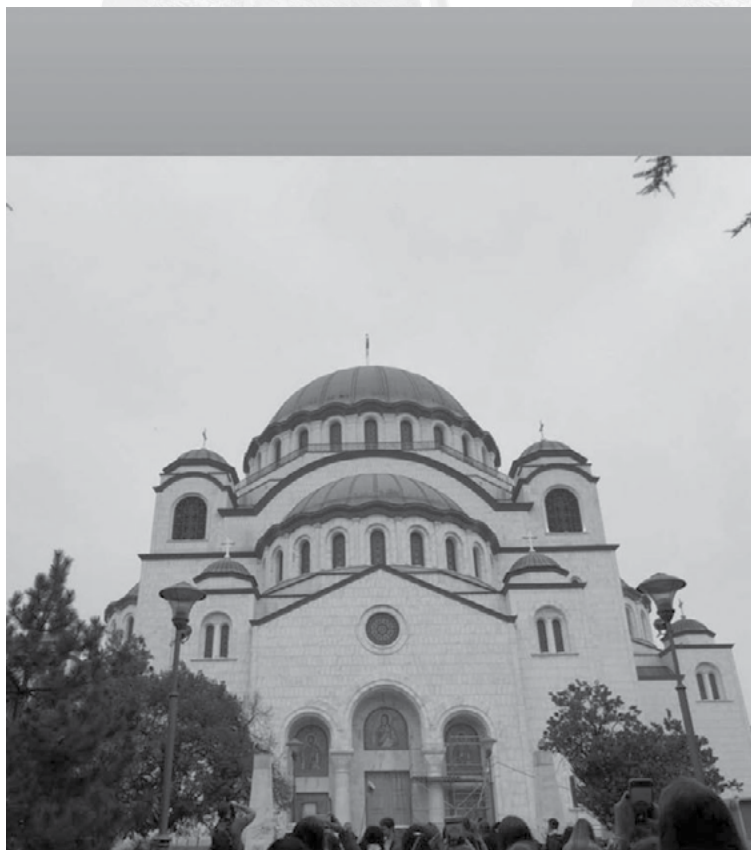
BEOGRAD

1. DAN

29. 10. 2019 smo se ob četrty uri zjutraj odpravili na pot proti Beogradu. Iz Ljubljane smo se po avtocesti Bratstva in enotnosti peljali do Zagreba, nato čez Slavonijo do Srbije. Med vožnjo smo naredili nekaj krajših postankov ob avtocesti. Spremljale so nas tri profesorice in pa vodička Sofia. Na enem izmed srbskih počivališč se nam je pridružil še srbski vodič Zlatan, ki nam je iz prve rok predstavil Beograd, saj je domačin. Okoli 12.00 smo prispeli v Beograd in se takoj podali na Dedinje. Tam se nahaja Hiša cvetja. Ogledali smo si grob Josip Broza Tita in njegove soproge Jovanka Broz. Videli smo tudi razstavljene predmete in njegove stvari. O njem smo izvedeli veliko novega. Nato smo se odpravili do stadiona Marakana, kjer domuje nogometni klub Crvena zvezda. Obiskali smo trgovine z majicami, navijaškimi dresi in podobno. Pot smo nadaljevali do cerkve sv. Save, srbske pravoslavne cerkve in ene največjih na svetu. Cerkev še prenavljajo, zato je v celoti nismo videli. Sledil je avtobusni ogled Novega Beograda in gradbišč Beograda na vodi. Videli smo veliko nakupovalnih centrov, cerkva, hotelov, stanovanjskih zgradb, blokov in pa seveda znamenito Štark areno, kjer je potekalo že veliko glasbenih, športnih in drugih dogodkov, tudi Evrosong 2008. Videli smo tudi železniško in avtobusno postajo. Zaradi slabega vremena smo morali ta dan odpovedati pohod na trdnjavo Kalemegdan. Namestili smo se v hotel Kasina, ki se nahaja v središču mesta in je najstarejši hotel v mestu. Po večerji smo se odpravili na ogled ulice Knez Mihajlove, kjer se nahaja veliko trgovin, galerij in podobo. Tam smo imeli tudi nekaj prostega časa za nakupe. Po dveh urah smo se izčrpani vrnili v hotel in prenočili.

2. DAN

Naslednje jutro smo se z avtobusom odpravili do trdnjave Kalemegdan, kar nam prejšnji dan ni uspelo. Vreme ni bilo lepo, bilo je veliko megle, zato pogled ni bil najbolj popoln. Nato smo se sprehodili še skozi park in se na koncu vrnili na avtobus, ki nas je odpeljal do hriba Avale. Tam smo si ogledali spomenik neznanemu junaku in izvedeli veliko novega o vojni, ki je potekala v Srbiji. Nato smo si ogledali še stolp Avala. To je

najvišji stolp v Srbiji in je visok 204,68 metra. Z dvigalom smo se povzpeli do razgledne postaje. Zaradi vztrajne megle je bil razgled bolj slab. Nato po smo se spustili eno nadstropje nižje, kjer je gostinski lokal, ter se tam okrepčali s kavo in kakšnim prigrizkom. Med vračanjem v Beograd nam je vodička predvajala nekaj pesmi srbskih izvajalcev (Ceca, Lepa Brena ...). Ustavili smo se še na ogledu mavzoleja na hribu Oplenac in si ogledali grobnice dinastije Karadjordjević. Pred tem pa smo imeli še krajši postanek za malico. Na koncu smo se odpravili še do mesta Topola, kjer je živela dinastija Karadjordjević. Sledila je še enourna vožnja do hotela. Ob prihodu je bil še čas, da smo se uredili in se nato odpravili na večerjo na Skadarliji, kjer smo okušali pravo srbsko hrano. Za predjed smo dobili pogačo, kajmak, pršut in pekočo papriko. Za glavno jed so nam postregli z mesom na žaru in s tradicionalno srbsko baklavo. Igrala nam je tudi živa glasba, tako da smo spoznali tudi srbsko tradicionalno glasbo in kulturo. Ob koncu obilne večerje smo se peš odpravili nazaj do hotela, kjer smo še enkrat prenočili.

3. DAN

Ob 9. uri smo se še enkrat zapeljali čez Novi Beograd. Ustavili smo se na boljši tržnici in pa v bližini enega od nakupovalnih središč. Imeli smo prosti čas za nakupe in za hitro kosilo. Midve sva si privoščili odlične srbske čevapčiče in pripravili še zadnje srbske dinarje. Tako se je naše tridnevno potovanje zaključilo. Sledila je še osemurna vožnja domov. Da je pot hitreje minila, smo si ogledali tudi srbski film Vatra gori. V Ljubljano smo prispeli okoli 8. ure zvečer. Imeli smo se super!

OBČUTKI, MNENJE, UTRINKI:

Izlet v Beograd nama je bil zelo všeč. Pot ni bila dolga, saj nam je čas hitro minil med druženjem s prijatelji. Celo potovanje je bilo izredno zanimivo, vodička pa ga je še bolj popestrila s svojimi zgodbami iz Beograda in pa z zgodovinsko predstavitevjo krajev, ki smo si jih ogledali. Nama je bil drugi dan najljubši zaradi Avale, zlasti ogled Kalemegdana, ki bi bil ob lepem vremenu še bolj zanimiv. Na izletu smo se naučili veliko novega. Midve sva Beograd še bolj vzljubili in ogled priporočava tudi drugim, ki si ga še niso ogledali. Bilo je nepozabno.

Lia Perovic in Tija Klemenčič, 3. Kb

EKSKURZIJA V AMSTERDAM

1. DAN

Ekskurzijo smo začeli 28. 10. 2019, ko smo se ob polnoči z avtobusom odpeljali iz Ljubljane. Pot do Amsterdama je bila dolga, saj je trajala kar 16 ur. Peljali smo se skozi Avstrijo ter Nemčijo, nato pa smo prispeli na cilj okoli četrte ure popoldan. Po manjšem odmoru in namestitvi v hostlu smo se odpravili proti centru Amsterdama. Na poti do tja smo že lahko opazili par turističnih atrakcij in znamenitosti, kot sta glavna železniška postaja ter mestna kolesarnica, kjer je vsakodnevno do 8.500 koles. V centru smo se ustavili na najznamenitejšem mestnem trgu, trgu Dam. Tam smo si ogledali Kraljevo palačo in cerkev De Nieuwe Kerk, ki je največja cerkev v celotnem mestu. Ogledali smo si še nacionalni spomenik, ki stoji na sredini trga. Spomenik je bil zgrajen leta 1956, namenjen pa je spominu na žrtve druge svetovne vojne. Nato smo imeli okoli dve uri prostega časa za raziskovanje mesta, kupovanje spominčkov, majhnega prigrizka ali pa samo za raziskovanje raznih trgovin. Po krajšem potepanju po mestu smo se vrnili nazaj v hostel na večerjo in se odločili, da se nazaj v mesto ne bomo vračali, saj smo bili že vsi dokaj izmučeni od dolge vožnje.

2. DAN

Okoli enajste ure zjutraj smo krenili na ogled sirarne in coklarne. Sprejela nas je gospa, ki nam je razložila in pokazala, kako izdelujejo sir, nato pa smo imeli še možnost, da pokusimo njihove sire ali pa jih celo kupimo. Ogled smo nadaljevali v coklarni. Izdelovanje cokel je tradicionalna nizozemska obrt, ki pa na žalost danes počasi izumira, saj se cokel ne nosi več toliko, kot se jih je nekoč. Kljub temu pa je ta obrt na Nizozemskem še vedno zelo cenjena, tako med starejšimi kot tudi med mladimi. Izvedeli smo, da jih mladi danes nosijo na razne festivale. Na ogledu so nam prikazali način izdelovanja cokel. Po končanem ogledu, smo lahko odšli v trgovinico s spominki, kjer smo lahko cokle tudi pomerili. Nato smo se napotili proti mestecu Volendam. Je eno starejših ter manjših ribiških mestec, ki leži ob jezeru Marken. Tam smo se na kratko sprehodili, nato pa smo se lahko prosto nadaljevali naš ogled

mesta. Po obisku Volendama smo odšli na ogled najznamenitejše stvari Amsterdama - mline na veter. Mlini na veter so bili včasih veliko bolj razširjeni, saj jih je bilo nekoč tudi do 10.000, danes pa jih najdemo le še okoli 1000. Odpeljali smo se v sosese Zaansee Schans, kjer so prve mline začeli postavljati že leta 1574. Mline na veter smo lahko opazovali od zunaj, lahko pa smo si bolje ogledali njegovo delovanje tudi od znotraj. Proti večeru smo se odpravili nazaj v hostel na večerjo, nato pa v mesto. Tam smo si pogledali znamenito rdečo četrt ali ulico rdečih luči. Rdeča četrt je namenjena legalizirani prostituciji, svoje ime pa je dobila pa rdečih lučeh, ki so prižgane v izložbi, kjer se dekleta razkazujejo. V mestu smo imeli tudi prosti čas za ogled raznih drugih atraktivnosti, nato pa smo se vrnili okoli enajste ure zvečer.

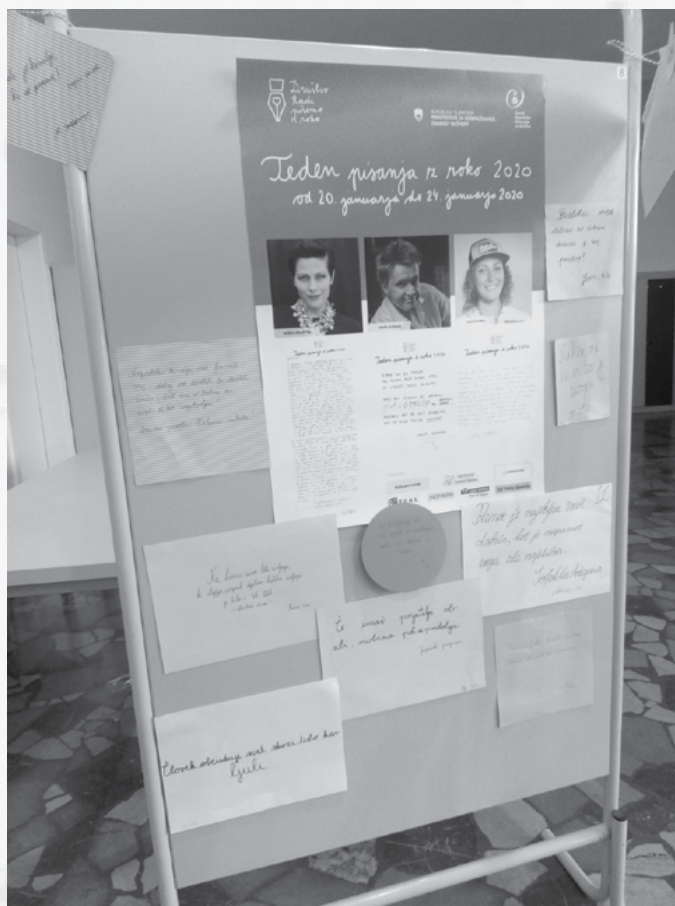
3. DAN

Predzadnji dan ekskurzije smo odšli v muzej znamenitega nizozemskega slikarja Van Gogha, kjer smo se razdelili v dve skupini, ter z vodičko začeli ogled po muzeju. Tam smo si ogledali slikarjeve najbolj slavne slike, kot so Sončnice, Ribiške barke na morju ter Spalnica v Arlesu. Prav tako pa smo se tudi preizkusili, kako dobri smo v hitrem risanju v Van Goghovem stilu. Po muzeju smo imeli še zadnjo priložnost za nakup spominkov in drugih drobnarij. Sledila je dobra ura vožnje z ladjico po kanalih Amsterdama. Po vrnitvi v mesto smo lahko uživali še zadnje trenutke mestnega utripa, saj smo se nato napotili nazaj v hostel.

4. DAN

Zadnji dan smo dokaj hitro vstali, pojedli zajtrk ter odšli na avtobus. Sledil je še naš zadnji postanek pred vrnitvijo domov. Ustavili smo se v mestecu Utrecht. Je zelo lepo ter sproščeno mesto, ki slovi po odličnih šolah, saj je kar četrtina prebivalstva študentov, ter raznoraznih festivalih in številnih kolesarjih. Pred odhodom smo naredili še skupinsko fotografijo, nato pa se je začela dolga 18-urna vožnja nazaj v Ljubljano, kamor smo prispeli okoli druge ure zjutraj.

Lana Šeme, 3. Kb

RADI PIŠEMO Z ROKO

Na pobudo Društva Radi pišemo z roko smo se tudi na naši šoli odzvali vabilu, da sodelujemo v Tednu pisanja z roko, ki je po vsej državi potekal od 20. 1. do 24. 1. 2020. Zato smo povabili dijake in tudi učitelje, da lastnoročno zapišejo kako lepo misel, ki smo jih razstavili v avli šole v 1. nadstropju.

Nekateri so upoštevali namig in napisali: »To je moje pisava. Nihče drug nima take.« Nekateri dijaki prvih letnikov so izpisali zanimive citate iz Sofoklejeve Antigone, nekateri pa iz Shakespearove tragedije Romeo in Julija, drugi pa so zapisali lepe misli o prijateljstvu in življenju. Sodelovali so tudi posamezni dijaki iz 2., 3. in 4. letnikov in 10 učiteljev.

Razstava različnih zapisov je bila v avli na ogled do 5. 2. 2020. Tako so si jo ogledali tudi starši, ki so prišli na roditeljski sestanek ali skupne govorilne ure, ki smo jih imeli v tem obdobju. Ker nam je pobuda všeč, smo sklenili, da se drugo leto zopet pridružimo.

Zapisala: Petra Vončina, vodja projekta

... gledamo, interpretiramo

GOSPA Z MORJA

SNG Drama Ljubljana nam je kot z drugo predstavo postregla z delom norveškega dramatika Henrika Ibsena. Avtorja sem poznala že iz dela Hiša lutk in njegov svojevrsten slog me je že takrat prevzel. Zato so bili dvomi, da predstava ne bo dobra, odveč. Zakaj se odločamo za bivanje v dvoje, kje iščemo srečo in zakaj vztrajamo v zvezah, čeprav v njih trpimo? So vprašanja, ki jih režiser v igri postavlja v ospredje.

IGRAJO: Bojan Emeršič (Doktor Wangel), Pia Zemljič (Elida Wangel), njegova druga žena, Tina Vrbnjak (Boletta), starejša hči iz prvega zakona, Doroteja Nadrah (Hilda), mlajša hči iz prvega zakona, Rok Vihar (Arnholm), nadučitelj, Luka Bokšan (Lyngstrand), Klemen Janežič (Tujec), režiser Tin Grabnar.

Elida je del družine, ki živi v majhnem in odmaknjenem skandinavskem mestu. Naselje je majhno, odrezano od sveta, a pravi raj na zemlji. Razpeto je med veličastne fjorde, strme pečine in v te mrzle kraje le redkokdaj zaide kakšen tujec. Mestece zaživi poleti, ko je letovišče preplavljeno s turisti.

Doktor Wangel, oče dveh ljubkih deklet, živi lepo in kakovostno življenje. Obkrožen je z ljudmi, ki jih ima rad in za ženo ima lepo mlado Elido. A tiste dni je bilo v hiši prav posebno vznemirjenje, kajti na obisk je prihajal družinski prijatelj in nekdanji inštruktor otrok, gospod Arnholm. Njegovi hčerki sta bili nad obiskom zelo navdušeni. V čast njegovega prihoda sta pripravljali razkošno kosilo in okraševali hišo z rožami. A srečna družina ima tudi temne skrivnosti in ravno učiteljev prihod bo, kakor v detektivki, razkrinkal zamolčano družinsko zgodbo in pretrgal družinskih vezi.

Elida je bila v sebi razklana. Če citiram: "Pri pečini leži na pol mrtva morska deklica. Zašla je z morja v fjord in ne najde več ven. Zdaj leži v napol slani, napol sladki vodi in umira." Imela je svojo rutino, kajti ni bilo dneva, ko se ne bi okopala v mrzli skandinavski vodi. Živela je popolno življenje – bila je premožna, imela ljubečega moža in prijetno družinsko okolje. A v sebi je kričala po notranji svobodi, po idealih, ki so bili neuresničljivi. Njena preteklost ji je pustila travme in obljuba, ki jo je sklenila s svojim bivšim možem, jo je počasi razjedala. Wangelja je imela še kako rada, a ta ljubezen ni bila iskrena, v njej je bilo skrito hrepenenje po nečem večjem.

Moč njeni iskrici je dal Lyngstrand, ki ji je povedal zgodbo o brodolomu. Takrat je poznala, da je ravno on plul z njenim zadnjim ljubimcem. Pregarjal jo je strah, da se bo vrnil po njo in res se je. Na dan, ko sta se hčerki zabavali, so se odprle stare rane. Možu je povedala, kaj se je zaobljubila in sestavila se mu je celotna slika. On je bil odločen, da odidita, a ona se ni pustila, oglašal se je notranji glas. Njena majhnost jo je vrnila v realnost. Ni padla v objem Tujcu, ostala je doma na Norveškem. Po njegovem odhodu jo je še vedno preganjal strah in neprijeten občutek, Wangel se je njene odtujenosti dobro zavedal. Elida: "Tisto grozno je nagnjenje v moji lastni duši – in kaj moreš ti storiti proti temu?"

Vendar ni bila edina, ki je stala nad prepadom. Boletti, nadučitelj, ji je ponudil potovanje, hotel ji je razkazati svet, celo zaprosil jo je. Boletta je bila šokirana, saj kaj takega ni pričakovala, sprva ponudbe ni sprejela, kajti živela je varno življenje, ničesar ji ni manjkalo. A vendar je vedela, da v majhnem skandinavskem mestecu ne bo uspela in doživela vrhunca svojega življenja. Zato je privolila, v glasu pa je bilo čutiti nesigurnost in strah.

Nad predstavo sem bila vsekakor navdušena. Zgodbe prej nisem poznala, a me je predstava lepo vodila, bila sem priklenjena na gledanje. Je ena redkih predstav, pri kateri navdušenje in pozornost nista pojenjali, ravno zaradi zanimive teme. Pred nami se kaže idealna slika družine in ljubezni, ki pa je vse prej kot popolna - mož in žena, ki sta skupaj le zaradi ugleda in lažne slike urejenega življenja. Hčerki sicer nista izpostavljeni problemom, le vesta, da Elida ne sodi v njihovo okolje, kajti njuna mati se je v kuhinji bolje znašla. Bili sta še mladi in igrivi, tudi s fanti, a kot gospodinji sta se odlično znašli.

Scena igre je bila nekaj posebnega. Rekvizitov je bilo malo, igralci so kar sami skrbeli za ozvočenje. Na odru je bilo pet mikrofонов in igralci so spretno s pomočjo 3D-zvoka in pantomime prikazali mešanje mase za torto, zapiranje vrat, pitje vode ... To je gledalcu pustilo prosto pot domišljiji, od igralcev pa zahtevalo veliko, saj so morali biti usklajeni z zvoki, ki so bili že vnaprej posneti. Impresivno je bilo videti, kako je v enem dejanju nekdo ježno odhitel iz sobe, a ni pozabil za seboj zapreti "vrat". Kakšna preciznost, natančnost in osredotočenost je bila potrebna, da so igralci igrali in hkrati urejevali, da so mikrofoni bili na pravem mestu ob pravem času.

Če sklenem, predstava nas je dobro potopila v mistični svet norveških fjordov in intimnega viharja v duši. Pokazala je drugo plat gledališča, ozvočenja in igranja.

Natalija Govekar, 4. Ka

SALOMA

Saloma, hči Herodiade, ki predstavlja dekadentno razdvojeno osebnost, je glavna oseba tragedije, kjer nas zgodba navda z gnusom in osuplostjo.

Dramo sem spoznala že v šoli, saj smo jo brali za domače branje. Bila je ena tistih knjig, ki sem jo z veseljem prebrala in dobro doumela. Moram reči, da sem se predstave zelo veselila, saj se me je izredno zanimalo, kako bo režiser prikazal prepir med Salomo in Herodom. A še bolj me je zanimala glava Janeza Krstnika na srebrnem pladnju in Salomino norost ob tem.

Polona Juh (Saloma, Herodiadina hči), Igor Samobor (Johanaan, prerok), Gregor Baković (Herod Antipa, tetrah v Judeji), Alojz Svete (Herodiada, tetrahova žena), Robert Korošec/Andraž Harauer (Narabot, mlad Sirec), Gal Oblak (1 – Nazarečan, zaljubljen v Narabota (Paž)), Valter Dragan (2 – Jud, barbar, popiva in zliva vino na kamnita tla (Isakar)), Matija Rozman (3 – Grk iz Smirne, našminkan, lase ima nakodrane v spirale (Manas)), Boris Mihalj (4 – Egipčan, ima žadaste nohte, molčeč (Ozias)), Zvone Hribar (5 – Rimljan, požeruh, vulgaren (Tigelin)), Gorazd Logar (6 – Kapadokijec, novinec iz vzhodnega dela današnje Turčije), Andraž Harauer/Matic Valič (7 – Nubijec, rabelj, ves čas molči (Naaman))

Tišino v Drami je prekinila Saloma s svojim žvižgajočim glasom in drobno, zapeljivo postavo. Scena je bila precej nenavadna in me ni ravno navdušila, kajti zasnovana je bila zelo moderno in ni direktno prikazovala kraja dogajanja in o lepi palaški terasi ni bilo ne duha ne sluha. Vendarle pa se drama dogaja v bibličnem prostoru in času, na palestinsko-bibličnem ozemlju, kjer so se srečevali različni narodi, kulture, religije in filozofije. Ena pomembnejših vlog je Herod Antipa – tetrah, vladar enega izmed štirih delov, na katere so Rimljani razdelili Palestino. Priredil je razkošno gostijo, da bi se zbrali predstavniki različnih ljudstev – Grki, Palestinci, Sirci, Rimljani, Egipčani, Jude ... Skratka, svet v malem. In ta svet je Babilon, kraj razvrata in nemoralnosti. Tetrahov balkon v palači je kakor preddverje stavbe Združenih

narodov, Tetrahovi gostje so se zbrali brez posebnega razloga. Ali pač ... Zbrali so se »kralji« dežele, da bi samozavestno slavili svoj položaj, da bi popivali, zapravljali, občevali, se mastili, se občudovali, se razkazovali, izmenjevali darove in psinke. Noč tetrahove gostije je pijana in erotizirana, prepojena z nebrzdanim poželenjem. V tej noči je prhutala ptica smrti ... Predstava je bila poplava motivov in simbolov, ki so nakazovali, da se bo nekaj zgodilo, nekaj prelomnega.

Saloma je gostije imela že vrh glave in se je odločila stopiti ven, na zrak. Lepa ženska je hitro »padla« v oči mlademu Sirijcu. Kot Herod jo je tudi on gledal z očmi poželenja. Saloma je to spretno uporabila, ko si je naenkrat zaželela videti ujetnika Johaana, ki je grdo govoril čez njeno mater. Bil je svetopisemska osebnost, kateremu se je zdelo grešno Herodiadino spletkarjenje. S Herodom sta bila do vratu zakopana v umazane laži.

Salomo je Johanaan prevzel. Njegov glas, njegove besede so ji tako lepo zvenele. Govoril je premišljeno in ko ga je videla pred očmi, se je njena očaranost še poglobila. Bila je pod urokom, kajti hvalila je njegove lasje, telo, oči ... Johanaan pa jo je spretno zavrnil, saj se je ustrašil njenega direktnega pristopa in to je njen ego in vzvišen ponos potolkel do tal, kar je bilo zanj usodno.

Dogajanje pa se le še bolj in bolj stopnjuje, saj je Herod vse močnejše zagret za Salomo. Želi si, da mu zapleše ples sedmih tančic in ji je za to pripravljen dati karkoli, celo svoje kraljestvo. Izpolni mu željo in zapleše ples, poln erotike. A Saloma si ne želi kraljestva, želi si Johaananovo glavo. Herod se zgrozi, Herodiada pa je presrečna. S svojimi dejanji in besedami očrni svojega moža, on pa je tudi pogledati ne more več.

Herodiada ni pokazala čustev, niti prizadetosti, predvidevam da zato, ker je slutila, da bosta luna in noč imeli svojo moč in bo temu sledil velik preobrat. Zaupala je svoji hčerki, saj jo je vzgojila po svojih merilih. Saloma je pela, kot ji je ona diktirala. In Herod je po dolgem prepričevanju le ustregel njeni želji in ukazal vojakom, da Johaana obglavijo. S cmokom v grlu.

Herod ni mogel dojeti Salomine želje in je zato na koncu ukazal ubiti tudi njo. Gnus, ki ga je v sebi doživljal, je bil nepopisen. Sprva je v njej videl dobro, lepo žensko, a je bila vse prej kot to. Prizor, ko je Saloma Johaanano truplo dobesedno posiljevala, je bil zelo neokusen. Vlogo je Polona Juh več kot odlično odigrala. Bila je prevzetna, samozavestna, vsaka njena izrečena beseda je bila potopljena v oslado. Fascinirana sem bila nad njenim gibanjem telesa. Poznala je svoje telo in točno je vedela, kaj počne. Zmedlo pa me je, da je vlogo Herodiade igral moški. Te dramaturške poteze nisem razumela.

A navsezadnje je predstava name pustila pozitiven vtis, vse je bilo tako pristno, direktno, nič nam ni ostalo skrito. Človeka res prevzame, česa je bila Saloma zmožna.

Natalija Govekar, 4. Ka

MARIA

Februarska predstava Maria je delo britanskega dramatika Simona Stephensa, ki sodi med najplodnejše britanske dramatike. Njegova dela, zanje je dobil več britanskih in tujih nagrad, prevajajo v številne jezike in uprizarjajo tako doma kot v tujini. V ospredje postavlja aktivne, pogosto nevsakdanje protagoniste, za igre so značilni presenetljivi obrati in duhoviti dialogi, tudi kadar govorijo o resnih stvareh.

Maria je novodobno dekle, ki se kot bodoča mamica znajde sama v neznani situaciji. V ospredju je, kakor so nekateri kritiki označili glavno osebo – Marija brez Jožefa, ujeta v zanki. Ujeta v mrežo storilnosti in učinkovitosti, sužnja dobičkonosnosti, odvisna od delodajalčeve dobre volje, živi del družbe v nenehnem strahu in negotovosti. Vero v lepši jutri je že zdavnaj zamenjala bojazen, da se lahko jutri z izgubo službe sesuje še tisto malo varnosti, ki jo danes še ima, čeprav za ceno popolnega prilagajanja in zatajevanja same sebe.

REŽISER: Janusz Kica, IGRAJO: Eva Jesenovec- Ria; Saša Tabaković- Zdravnik; Ena, Vanja Plut-Receptorka; Medicinska sestra 3; Štiri, Sabina Kogovšek- Nosečnica; Medicinska sestra 2, Silva Čušin- Babi; Valter Dragan- Oči; Barbara Žefran- Sosed; Medicinska sestra 1; Matic Valič- Pristaniški delavec 1; Gorazd Logar-Pristaniški delavec 2; Gospod Santiago; Rok Vihar-Pristaniški delavec 3; Boris Mihalj-Šef; Dva, Eva Stražar-Najboljša prijateljica; Medicinska sestra 4; Branko Jordan-Duhovnik; Tri, Klemen Janežič-Christian; Matija Rozman-Zdravstveni tehnik.

Ria, kot ji pravijo drugi, je komunikativno dekle, ki se v življenju znajde precej dobro. Težko molči in ravno to jo rešuje, da se vedno reši iz neprijetnih situacijah. Igra je postavljena v pristaniško mesto predbrexitovske Velike Britanije in v prvem delu se režiser posveča Riinim težavam z nosečnostjo. Je že skoraj pred rokom za porod in to jo skrbi. Zdravnika ob pregledu oblega z vprašanji od tega ali boli, ali ji bo raztrgalo maternico in zakaj mora pri porodu ravno ležati. Doktor seveda brez kančka empatije zdolgočaseno odgovarja. Edino, kar ji polaga na srce, je, da naj si najde nekoga, ki jo bo spremljal ob porodu. A Ria je, čeprav ni osamljena, v bistvu popolnoma sama. Mama ji je umrla pred nekaj leti, ko jo je zbil tovarnjak. Njen brat Christian je takrat pobegnil in ne govorita več, čeprav bi si ona to želela. Njena babica je modra ženska, ki je že naveličana življenja ter jo je strah bolnišnic. Do vnukinje je zelo hladna. Njuni dialogi so preplavljeni z ironijo in sarkazmom, npr: " -Ria: Okej. Šit. -Babi: Ja. -Ria: Fak, babi, no. -Babi: Kaj? - Ria: Nisi mi ravno v oporo. -Babi: Ne. " In tukaj je še njen oče. Ima jo rad, a si ne najde časa zanjo. Tako se Ria znajde pred veliko težavo, kdo jo bo spremljal ob porodu.

Vprašala je že vse potencialne kandidate, a nihče ni toliko pogumen, da bi se podal v to. Zato se je odločila, da bo ob porodu gledala kar dokumentarec, saj je imela navado, da je v dnevu pogledala vsaj enega. Tako je vedela ogromno stvari, širila svoja obzorja in rada o njih pripovedovala kolegom. Stara je le osemnajst let in kljub temu, da je zelo odprta oseba, je v sebi potrta in osamljena. Služba jo spravlja v obup, hitro se začne dolgočasiti, saj si želi v življenju le uživati. Lahko bi rekla, da je kar tipična najstnica.

Drugi del predstave se vrti okrog njenega življenja po porodu. Rodila je deklico, ob kateri spozna, kaj je smisel življenja in da le ni vse tako sivo, kakor se ji zdi. Našla si je tudi bolj zabavno službo, dela kot camgirl. V tem času jo obišče njen brat Christian, ki je ogorčen nad njenim delom. Ria se za plačilo pogovarja s tujci. Čeprav nekateri živijo na drugem koncu sveta, so problemi ljudi povsod podobni: osamljenost, strahovi, pogrešanje sogovornika, frustracije v medčloveških odnosih. Pripravljene so ji dobro plačati, a velikokrat zahtevajo od nje čudne stvari.

Stephens postavlja v ospredje probleme novodobne družbe, ki je utopljena v poplavi socialnih omrežij - življenje na spletu predstavi kot nadomestek stvarnega življenja, kar pomeni grožnjo

planetu, naravi, ljudem. V drami so ta del prikazali na drugačen, zanimiv način – ljudje so govorili v računalniško kamero, to pa so prikazali na projektorju, kar je dajalo vtis, da gledajo nas. To je bila zame čisto nova, drugačna stvar, že sama predstava je bila drugačna, moderna in atraktivna. Predstava se konča s smrtjo njene babice.

Navajena sem iger postavljenih v daljno preteklost, ko je bilo življenje drugačno, ko družba še ni poznala Instagrama in vseh drugih socialnih omrežij. Tukaj pa nam postreže predstava z zgodbo mladega dekleta, ki nam je zelo blizu. Mlado dekle, ki se rada zabava, spletkari z različnimi fanti in navsezadnje ji je vseeno za identiteto očeta njenega otroka. Je tipična brezskrbna osemnajstletnica, ki želi živeti življenje s polno žlico. Glavna igralka je bila postavljena v vlogo neodgovorne osebe, tiste, ki se giblje z vetrom.

Slišanih je bilo ogromno kletvic in uporabljenih veliko slengovskih besed, ki so predstavi dale drug prizvok, svežino in lahkoto. Predstava je bila gledljiva, a ni dala posebne globine. V Drami ni odmeval lep, speven jezik, ampak bolj ali manj grde, ostre in močno začinjene besede. Na trenutke se so se mi zdeli nekateri prizori predolgi in nepotrebno razvlečeni s temami, ki niso pomembne. Predstavo bi brez pomislekov postavila na listo za ogled v sklopu kulturnega dne, saj je atraktivna tema in preprost jezik blizu mojim vrstnikom. Žal pa iz predstave nisem izvela sporočila, ki bi se me dotaknilo. Zavedam se problema osamljenosti, ki je prisoten v današnjem času, a tema je zame v takem kontekstu nezanimiva. Želela bi si, da bi bila vpeljana v drugačno okolje in predstavljena na drugačen način. Ob tem, ko sem razmišljala, kako naj obnovim vsebino predstave, sem tudi spoznala, da je zgodba zelo predvidljiva ter nič posebnega.

Natalija Govekar, 4. Ka

GLEDALIŠKA PREDSTAVA TIH VDIH

V torek, 5. 11. 2019, smo se s šolo odpravili v MGL, kjer smo si ogledali gledališko predstavo Tih vdih.

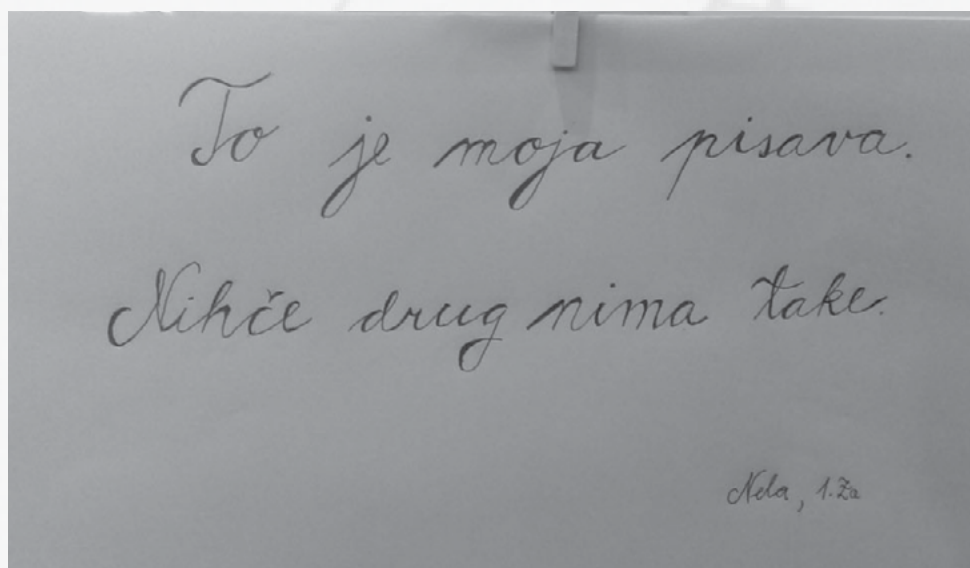
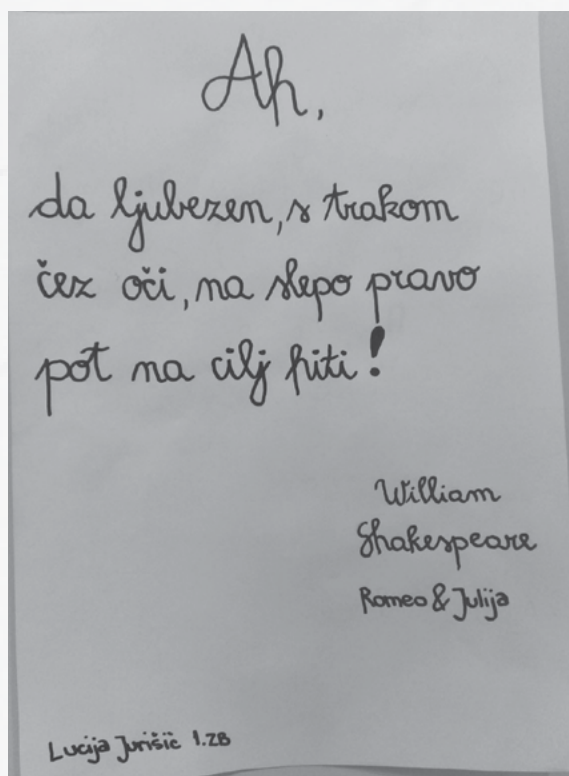
Zgodba govori o družini, ki žaluje za nepričakovano smrtjo očeta. Po letu dni se zberejo, da bi najmlajši hčerki, ki jo kličejo Tamala, dali čim več nasvetov. Mati je presrečna, da se bodo po dolgem času vsi zbrali, ostali pa se v to čutijo bolj kot ne prisiljeni. Petra pride s fantom Janezom, ki je vedno zgovoren, vendar sta "v boju s financami", na kar ima mati veliko povedati. Petra deluje nesrečno, saj, kljub napisani knjigi in dobri izobrazbi, dela v knjigarni, za kar se na koncu izkaže, da je sploh ne veseli. Marjan še vedno živi doma, veliko pije in kadi, mama ga sili v službo, a trdi, da je noče. Z bivšim dekletom Majo ima tudi sina Tijana, ki pa ga noče videvati. Najmlajša hči pa se odpravlja na študij medicine v Ljubljano. Po duši je umetnica in menim, da se zelo trudi, da bi družina še ostala v stikih. Mati, vdova, je zelo nesrečna, počuti se osamljeno, svoje slabe navade, kot je kajenje, skuša prikriti družini. Vsak posameznik je poglobljen vase in se ne razkriva ostalim, kar je zelo netipično za družino. Mati vedno znova komentira življenje svojih otrok in se nad njimi pritožuje, zlasti nad Petro. Celotno ozračje se mi je zdelo pogosto napeto in na trenutke nelagodno, v večini mere pa tudi žalostno, saj bi mama le rada, da se kot družina zberejo skupaj, slikajo za album in uživajo, vendar se je vsak zaprl vase, odkar jim je umrl oče. Zelo neprijeten se mi je zdel prizor, ko je mama prinesla star očetov suknjič in čevlje ter jih ponudila Janezu, ta pa jih očitno ni hotel, saj ve, da to Marjanu ne bi odgovarjalo. Na srečanje pa je prišla tudi Maja, ki se je pravkar vrnila z dopusta in zato tudi zamudila pogreb. V prostor prinese neko tuje vzdušje in pretirano veselje, ki za kratek čas prekine depresivno vzdušje ostalih družinskih članov. Mama je zelo žalostna, ker ni prišel še Tijan in stalno sprašuje po njem, Maja pa se raje hvali s svojim življenjem, zato niti ne dojema stiske ostalih. Ko mati izve, da se bo Maja s svojo novo družino preselila v Švico, jo grdo odslovi in zavrača vse nadaljnje stike. Marjan ponori in tako se počasi začnejo osebe odpirati in govoriti. Kako sta Marjan in Tamala iskala službo, vendar je Marjan raje ostal doma, saj matere ni hotel pustiti same, kako je Petra nesrečna, ker Janez ne more imeti otrok, ona pa si jih želi, kako mati prizna svojo osamljenost, skupno vsem pa je, da izjemno pogrešajo očeta. Marjan, ki je bil do sedaj najbolj ravnodušen, izpostavi dejstvo, da kljub smrti očeta oni še vedno obstajajo in živijo, saj so do sedaj delovali kot živi mrlič. Te izpovedi opazno povežejo člane družine, Petra nato celo zapleše mami, ki se je vedno pritoževala, zakaj je nehala plesati in ni nadaljevala kariere v tej smeri. Vse skupaj v ozračje končno prinese nek občutek pripadnosti in ljubezni, vsi se najdejo v neki skupni točki izgubljenosti in bolečine, kar pa vidno izboljša njihov odnos.

Drama, ki mi je bila vsebinsko sicer všeč, se konča zelo čustveno in daje nek občutek upanja, da bo vsak našel svojo pot iz stiske in da se le-te ne smemo sramovati, temveč moramo pustiti, da se nas dotakne, da jo doživimo, in gremo tako lahko naprej z življenjem.

Nika Vranešič, 4. Fa

(Šol. leto 2019/20)

... beremo, preberemo, razmišljamo

Bronja Žakelj: BELO SE PERE NA DEVETDESET

Bronja Žakelj je pisateljica, ki se je rodila leta 1969 v Ljubljani. Po izobrazbi je diplomirana novinarka. Prvo službo si je poiskala v marketingu, danes pa dela v bančništvu. Ker med financami prostora za ustvarjalnost ni veliko, se je odločila da se prepusti pisanju in napiše svojo prvo knjigo. Napisala je roman *Belo se pere na devetdeset*, ki je izšel leta 2018 pri založbi Beletrina. V knjigi je predstavljena njena avtobiografska zgodba, polna stisk in izgub. Opisuje tudi zgodbo o odraščanju v sedemdesetih in osemdesetih letih. Otroštvo je preživljala s starši, babico Dado in bratom Rokom na Vojkovi v Ljubljani. Imela je le 14 let, njen brat Rok pa 11 let, ko jima je za rakom umrla mama. Šest let pozneje je za rakom zbolela tudi sama. Nato sta ji umrla brat in babica. Bronja se je poročila z Blažem, ustvarila sta si družino. V enem izmed intervjujev je bralcem zaupala, da z Blažem nista več skupaj, razšla sta se leta 2013. Pravi, da je razhod bolel, vendar so še danes povezani. Družijo se skoraj vsak dan. Leta 2018 je ponovno zbolela za rakom, prestala je težko operacijo, zdravljenje pa je tokrat potekalo brez kemoterapij. Na operacijo Whipple je morala zaradi karcinoma na papili vateri (majhno skupno izvodilo žolčevoda in trebušne slinavke). Ta operacija spada med najzahtevnejše operacije v trebušni votlini. Hkrati pa so ji diagnosticirali še maligni melanom na hrbtu. K sreči sta bila oba karcinoma v začetni fazi. Za otroka je medtem, ko je bila v bolnišnici, skrbel njun oče Blaž.

Belo se pere na devetdeset je ganljiv roman o doživljanju bolezni in smrti, borbi za življenje, upanju in trpljenju. To je delo, ki spregovori tudi o bližini smrti in bolečini, ki se pojavlja vsak dan. Je pripoved o ljubeznih, med hčerjo in materjo, med sorojencema ter med vnukoma in babico. Bronja Žakelj je za to delo prejela Delovo nagrado kresnik za najboljši roman. Knjiga je bila v manj kot leto po izidu že štirikrat ponatisnjena. 4. oktobra 2019 je bil v Trstu v okviru mednarodnega literarnega festivala Morje zgodb predstavljen italijanski prevod romana.

Zgodba se začne na Vojkovi ulici v Ljubljani, kjer so živeli Bronja, njen brat Rok, mama, oče in babica Dada. Bronja nam najprej predstavi svojo družino, tako nas preseli v 70. in 80. leta prejšnjega stoletja. Svojo mater opiše kot lepo in oboževano ter mlado mamo Mito. Mlada družina dobi na Vojkovi veliko obiskov, pridejo Bronjini in Rokovi strici ter tete, družinski prijatelji ter prijazni sosede. Središče Bronjinega sveta v romanu je ogromna jedilnica, ki nadomešča dnevno sobo.

Na Vojkovi nimajo niti dnevne sobe niti foteljev, zato vedno sedijo za kuhinjsko mizo. Njihova kuhinja je zelo zakajena, ker vsi kadijo. V njihovi kuhinji se počne vse, vleče se testo za štrudelj, tolčejo se zrezki, gnete se testo za rezance, pišejo se domače naloge, voščilnice za novo leto, lika se in pogovarja z gosti. Takratni svet je opisan zelo nostalgичno, saj omenja številne stvari ki so zaznamovale takratni čas npr.: sličice albuma Sandokan, cigareti Filter 57, belih luknjičastih dokolenk, napitka Benko, skakanja elastike pred stanovanjskimi bloki, štafete mladosti, parnih in neparnih dni, Sarajevskih olimpijskih iger... Rok in Bronja sta zelo povezana med sabo. Vsak večer si pripovedujeta zgodbe o jari kači in steklem polžu, da lažje zaspita. V njuni sobi ni nobenih igrac, ker so vse v kuhinji, imata pa polno steno knjig. Rdeča nit tega dela romana so prizori med družino, predvsem med Bronjo in njeno mamo. Pojavijo se smrti med sorodniki in družinskimi prijatelji (npr. sestrična od očeta ima raka na bezgavkah).

Potem v Bronjin svet udari strela, mamin rak. Prvič praznuje rojstni dan brez mami, saj je Mita na intenzivni. Prvič gre tudi na morje brez nje, vse je drugače, ker mati ne more povsod z njo. Nato se starša odločita, da se bodo preselili na podstreho na Gregorčičevo, in to sami, brez Dade. Selitve se niti Bronja niti Rok ne veselita, saj bosta spala vsak v svoji sobi, tako si ne bosta morala več pripovedovati zgodbe o jari kači in steklenem polžu. Mami mora spet v bolnišnico, zato si mora sama kupiti obleko za valetu, obleka je svetlo modra in odrezana do kolen. Do valetu so samo še trije dnevi, vendar Mita še vedno samo leži v postelji. Mama uspe priti na valetu in Bronja je zelo vesela. Z mamo je vedno slabše. 25. junija za kuhinjsko mizo sedijo vsi, ko iz sobe pride oče in reče, da je njegova Mita zaspala. Takoj po pogrebu odidejo na morje, Bronja neznansko pogreša mami, najbolj jo boli, ko se o njej z njo nihče noče pogovarjati. Tudi na maturantski ples ne gre, saj ne bi prenesla, da ni od nobene mame v tisti gneči mam.

Bronja odpotuje v London, saj bo delala kot varuška pri družini. Ves čas, ko je odsotna, si piše pisma z Dado in Rokom. Počuti se zelo slabo, zelo je utrujena in boli jo glava. Ko se vrne domov, jo Rok prosi, če ga gre gledat na Šance, kako pleza. Bronja komaj pride do obzidja, kar sesede se na stopnice. Tam spozna Urbana, s katerim sta kasneje tudi par. Počuti se zelo slabo, zato odide z Bojanom in Marino na punkcijo bezgavk. Po še nekaj preiskavah izve, da ima raka na bezgavkah-Hodgkina. Po limfografiji izvidi pokažejo bezgavke še v trebuhu, to pomeni da je bolezen že v tretjem stadiju.

Čaka jo dvanajst kemoterapij, dvanajst sred, dve sredi na mesec, in potem še petinpetdeset obsevanj. Očeta je zelo strah, da ji ne bo uspelo, saj je bolezen že napredovala. Na prvo kemoterapijo odideta skupaj z očetom. Bronja bruha po kemoterapiji še cel dan, z njo je Urban. Na naslednjo terapijo odide sama, saj oče nima časa. Nato ji le prizna, da je ne more gledati kako trpi, da mu je preveč hudo. Veliko oporo med kemoterapijami ji nudi Urban, velikokrat ne gre v šolo, da je ob njej. Nato se začnejo obsevanja, po prvem tednu je njena sluznica v ustih v ranah, grlo jo peče in težko požira slino. Avgusta pa se začne še obsevanje trebuha. Bruha, dokler se njen želodec ne navadi na dozo sevanja. Septembra ji zdravnica reče, da je zdrava. Zdi se ji da je spet lepa, in zdi se ji, da ima novo obleko, da je srečna.

Bronja ponovno hodi na faks, začne smučati in preseli se v stanovanje na Grbi, ki so ji ga kupili starši, ko je bila mami še živa. 12. julija praznuje 23. rojstni dan, vsi se veselijo z njo. 3 dni kasneje pa dobi klic od Dade, ki ji sporoči žalostno novico. Njen devetnajstletni brat Rok se je smrtno ponesrečil v triglavskem pogorju. Umrl je med prevozom s helikopterjem v jeseniško splošno bolnišnico. Bronja se čez nekaj časa počuti zdravo, počne lahko vse stvari, ki jih je počela pred boleznijo. Naslednji dan pa Dado zadene kap, leži na intenzivnem oddelku na nevrološki kliniki. Po tednu v bolnišnici začne premikati levo nogo in potem še desno, kmalu tudi shodi. Odloči se, da bo šla v dom za starejše občane. Bronjo to zelo prizadene, saj Vojkove ne bo več. Babico obiskuje zelo pogosto. Razide se z Urbanom, saj se veliko kregata. Spomladi ji uspe diplomirati. Dadi se stanje zelo poslabša, ne more sama dihati, zato potrebuje kisik. Leži v sobi za umiranje. Bronja vidi, kako trpi, zato ji reče, naj zaspi. Tako Bronja ostane še brez babice.

Zadnji del romana pa se dogaja leta 2016, ko je Bronja stara 47 let. Pri svojih šestinštiridesetih se

odloči poiskati Lojzeta, Mitinega očeta. Poišče ga za Mito, Roka in Dado. Dobi tudi vsa pisma, ki jih je šestnajstletna Mita pisala Lojzetu. Bronja ima dva otroka, Katjušo in Matijo. Bronja odide na šolski tek, kjer teče Katjuša. Danes je ona srečna mati, mati v srečni gneči srečnih mam.

BRONJA: Pripoveduje zgodbo v romanu. Je lepa in pozitivna oseba. Rada smuča, hodi v hribe in se druži z družino. Pri 14 letih ji umre mami, ker zboli z rakom. Zelo težko ji je, ker imajo vsi njeni vrstniki zdrave in srečne matere. Po mamini smrti se noče noben z njo o tem pogovarjati, vsi so tiho, kot da se ni nič zgodilo. To jo še bolj prizadene, saj ne more žalovati. Z bratom imata zelo dober odnos, ko sta bila majhna, sta na Vojkovi vedno zaspala skupaj. Pri dvajsetih letih tudi sama zboli za rakom, ki ga po enem letu premaga. Skozi kemoterapije se prebija s pomočjo fanta Urbana, ki ji stoji ob strani. Ko je končno srečna in zdrava, se Rok smrtno ponesreči v hribih. Čez nekaj časa pa ji umre še babica. Bronja je močno in samostojno dekle, ki si ustvari družino, kljub številnim žalostnim trenutkom, ki jo doletijo v življenju.

MAMA MITA: Je mama Roka in Bronje. Je lepa in ima rjave lase, ki se včasih zbleščijo rdeče. Ko zboli za rakom, ji ostali prikrivajo, da ni tako hudo. Ko obleži v postelji, meni, da ima išias, vendar temu ni tako. Zaradi bolezni ne more z Bronjo po obleko za valetu, to jo zelo potre.

OČE: Je profesor zgodovine in geografije, ampak v šoli ne uči, ker je zaposlen v Slovinu. Ko imajo obiske, se velikokrat smeji in govori smešne reči, to je Bronji in Roku všeč. Ženino smrt težko preboli, sploh noče žalovati, saj se takoj po pogrebu odloči, da bodo odšli na morje. Ko zboli še Bronja, ga to zelo prizadene.

BABICA DADA: Ker veliko kadi, so njeni prsti rumeni, prav tako rumen je pramen las, ki ji sili na čelo. Svoja vnuka ima zelo rada, velikokrat jima skuha kosilo, tudi ko živita na Podstrešju.

BRAT ROK: Je tri leta mlajši od Bronje. Bil je zelo navezan na sestro, vsak večer sta si pripovedovala zgodbe za lahko noč. Kot otroka sta se vedno skupaj igrala. Zelo je navdušen nad plezanjem. Pri svojih devetnajstih letih se ponesreči v steni Zajeda v triglavskem pogorju Tamar. Ko je plezal, mu je spodrsnilo in padel je v globino. Prijateljica, ki ga je varovala, ga ni mogla zadržati. Umrli je zaradi zloma lobanjskega dna.

URBAN: Je Bronjin fant, ki ga Bronja spozna, ko pride iz Londona domov. Je zelo prijazen in Bronji vedno stoji ob strani. Je edini, ki z njo hodi na kemoterapije. Ko Bronja zboli in ko se začne posvečati faksu in drugim aktivnostim, se razideta.

Roman je sestavljen iz treh delov:

- Del govori o življenju v sedemdesetih in osemdesetih letih, o življenju na Vojkovi in mladi srečni družini.
- Del govori predvsem o Bronji, ko je zbolela za rakom, se je prebijala čez kemoterapije. Doživi prvo ljubezen, izgubo mame, brata in babice.
- Del govori o njenem življenju leta 2016, ko je ločena z Blažem, s katerim imata dva otroka, Katjušo in Mitjo.

Stavki so minimalistični in čisti. Gre tudi za mestoma nenavaden besedni red, za ponavljanje besed, stavkov, za iskanje ritma, skratka za orodja, ki so se pisateljici zdela primerna, da bi bralec podoživel avtentičnost trenutka.

Četrto sredo oče ne reče več nič.

»Oče te ima preveč rad, da bi te gledal,« mi reče teta Anita po telefonu. »Ne prenese tega, preveč mu je hudo, najprej mami, zdaj pa še ti.«

»Oče me ima preveč rad, da bi me gledal,« rečem sestri, ko me vpraša, ali sem spet sama.

Njej je to čudno, meni pa ni. Njej je to čudno, ker z drugimi pridejo mame in žene in vsi drugi. Že v ambulantni čakajo z njimi na pregled krvi in jih potem med kemoterapijami držijo za roko. Odnášajo jim posode z bruhanjem in jim polagajo mokre brisače na razgreta čela. Ko zjutraj pridejo ponje in jim zlagajo obleke v potovalko, jaz svoje zložim v šolski nahrbtnik in grem do doma z devetko. Njej je to čudno, ampak meni se to ne zdi slabo. Ker to pomeni, da se skoraj niti za hip ne smem vdati, ker to pomeni, da namesto mene ne bo upal nihče drug, ker to pomeni, da moram sama upati še toliko bolj zato.

170

171

Orodja, ob katerih bi bila interpretacija prebranega čim bližje doživeti izkušnji. Pisateljčin namen je bil zožiti bralcu prostor za distanco. Knjiga je napisana v prvi osebi in sedanjiku.

Odlomek se mi zdi zanimiv zato, ker je Bronja ves čas verjela, da se bo pozdravila. Verjela je v svojo zdravnico in se počutila živo. Bila je tudi fizično in psihično na tleh, saj je smrt visela nad njo. Bila je ena redkih, ki je na kemoterapije prihajala sama, saj je oče ni mogel gledati, kako trpi. Bilo mu je zelo hudo, saj je moral najprej gledati ženino umiranje, zdaj pa je za rakom zbolela še Bronja. Vsi ostali bolniki so imeli ob sebi družino, ki jim je odnašala posode za bruhanje in jih držala za roke med kemoterapijo. Bronja pa je vse to preživela sama. Po končani kemoterapiji se je vedno s šolskim nahrbtnikom z devetko odpravila domov. Občudujem jo, da je bila tako močna. Nekajkrat je z njo na kemoterapijo prišel Urban, njen fant. Stal ji je ob strani, ko ji je bilo najbolj težko.

Sara Simonič, 4. Fb

(Šol. leto 2019/20)

PREIZKUŠNJA

Vsak se v življenju preseli vsaj enkrat. Lahko se preseli cela družina ali pa vsak posamezno. Jaz sem se preselila, ko sem imela enajst let.

Nisem se preselila daleč. Prihajam iz spodnjega Kašlja, to je na obrobju Ljubljane. Je majhen kraj, v katerem živijo večinoma ljudje, ki so se tu rodili. Vanj se ne preseli veliko "novih" ljudi, vsaj takrat se ni.

Živela sem v veliki hiši s še večjim vrtom, ki je bil moje igrišče. Vsak dan po šoli, ko sem naredila nalogo, sem se igrala na travi. Ob vrtu teče tudi Ljubljanica, tako da se je moje igrišče razširilo še naprej na bregove Ljubljanice. Rada sem se igrala na sipinah te reke, ki se večini ljudi zdijo umazane in grde. Meni so se zdele najboljše igrišče na svetu. Imela sem tudi soseda, ki je star enako kot jaz in je kasneje postal tudi moj sošolec. Skupaj sva se igrala, lovila po vrtu in po bregovih in sipinah Ljubljanice.

Potem pa je prišel čas, vse se je zgodilo tako hitro, da se vseh podrobnosti sploh ne spominjam. Kar naenkrat sem živela v tristanovanjski hiši, stran od mojih dveh igrišč. Odselila sem se v zgornji Kašelj, to je kraj, ki ni zelo oddaljen, ampak za mojih enajst let se je zdel tako zelo daleč.

V zgornjem Kašlju živi moja babica, ki ima kmetijo. Zato se je moje igrišče preselilo tja. Problem je bil, da to ni bila več enaka trava, enak vrt in manjkali so mi bregovi in sipine Ljubljanice. Takrat sem doživljala zelo težke čase, manjkali sta mi dve zelo pomembni stvari v mojem življenju. Zdelo se mi je, da se nikoli ne bom privadila na to stanovanje, na nove sosede. Vse se mi je zdelo tako tuje in drugačno. Potem pa sem bolje spoznala svoja soseda. Onadva sta mi pokazala veliko novih stvari, ki ih sama najverjetneje ne bi nikoli odkrila. Veliko smo se igrali in lovili. Ampak onadva nista nikoli nadomestila mojega starega prijatelja in mojih dveh igrišč, ki sta mi še vedno zelo pri srcu.

V vsem tem pa je še ena dobra stvar. In to je, da to hišo in to reko obiščem skoraj vsak teden. Sicer nikoli ne bo enako kot je bilo, ko sem še živela tam, ampak je vseeno bolje kot nič. Še vedno se družim s svojim starim prijateljem, še vedno greva na breg Ljubljanice in obujava spomine na stare čase.

Neja Kogoj Rici, 2. Za

DRUGAČNOST

Drugačnost je pojem, ki je uporabljen v vsakdanjem življenju. Obstajajo različne drugačnosti, na primer razlike v veri, obnašanju, jeziku, govoru in načinu življenja, je tudi tema v romanu Gorana Vojnovića, Čefurji raus. So pa tudi drugačnosti, kot so psihične in fizične motnje, ki so predstavljene v noveli Cirila Kosmača, Sreča.

Za Čefurji raus je Goran v letu 2009, približno eno leto po izdaji romana, dobil Prešernovo in Kersnikovo nagrado. V istem letu je bila tudi gledališko uprizorjena. Režiral jo je Mare Bulc.

Zgodba govori o Marku Đorđiću, ki je nadarjen košarkar in se zaradi svoje mladostniške neumeščenosti neha ukvarjati s treniranjem. Druži se s prijatelji Acom, Adijem in Dejanom, s katerimi pogosto prekriža pot policajem. Njegov oče Radovan želi, da se to ne dogaja več, zato ga pošlje v Bosno na prevzgojitev. Marko in njegova mati Rajka se s težkim srcem poslovita in ko pride v Bosno, se zave svojih napak in si želi vrnitve domov. Marko je zaljubljen v sosedo, televizijsko voditeljico, ki jo spremlja na postajo, vendar nekega dne mu prekipi in se je naveliča, tudi tega življenja s treniranjem in šolo. Odloči se, da bo »protestiral« in ne bo govoril s staršema ter ne bo hodil v šolo. Za ta roman je bil razen zgodb pisatelju navdih tudi jezik, tako imenovana fužinščina, ki je drugačna od ostale ljubljansčine. V jeziku, ki ga uporablja, so anglicizmi, germanizmi, domače in tudi tuje besede, seveda tudi mladostniški sleng. – Marko je bil sprva zagnan košarkar, nato pa mu je vse padlo v vodo in začel je »zabušavati«. Njegova mati Rajka je bila skrbna, kot vsaka mama, vendar zaradi zdravstvenih težav z Radovanom, Markovim očetom, nista mogla imeti več otrok, zato tudi ni imel nobene domače družbe. Oče je bil skrben, a impulziven, saj se je hitro odločil, da pošlje sina v Bosno.

Sreča je novela, ki spada v socialni realizem, bila je objavljena v reviji Sodobnost leta 1936 in v zbirki novel Sreča in kruh leta 1946. Za Kosmača je značilno, da je pisal zgodbe iz okolice svojega domačega kraja Slap ob Idrijci, na primer Tantadruj in Sreča. Sreča je novela zgodba o starcu Strežku. Strežek je bil zelo naiven, saj je mislil, da se sreča zgodi vsakemu in da se njemu tudi, čeprav ni bilo tako. Ko mu je umrla mati, je bil osamljen in je taval po vasi, nekega dne sta mu pomorščaka pripeljala lepo žensko, s katero se je poročil in imel hčerko. V vasi so pravili, da se je nekam sumljivo hitro rodila, ime ji je bilo Tinka. Umrla ji je mati in sama je živela z očetom Strežkom. Nato je bila tudi noseča, vendar oče otroka ni bil znan, rodila se je punčka, ki ni bila prav lepa in pametna. Med porodom je Tinka skoraj umrla in Strežek je rekel, da je sreča, da ni umrla, čeprav se ji ni rodil lep otrok. Zato so jo vsi imenovali Sreča. Tinka je nato odšla od doma, pravili so, da je delala kot prostitutka; ko se je vrnila domov, je vzela Srečo in našli so ju mrtvi po neurju in poplavi.

V svojem življenju poznam dobrega prijatelja, ki je drugačen, saj ima probleme z nogami in hojo. Ne mara, če ga kdo obravnava kot invalida, saj hoče biti enak drugim in zato ga spoštujemo in mu to omogočamo. Z njim igramo tudi nogomet, v katerem je presenetljivo dober.

Ne glede na to, kako si drugačen, vsi smo edinstveni in moramo biti veseli, da nismo enaki. Če ne bi bili različni, ne bi bilo dobrega in slabega in tako tudi ne bi bilo sreče, vsaj tako je pravil Kosmačev profesor za mitologijo.

Tareq Hussein, 4. Zb

(Šol. leto 2019/20)

VONJ PO SREČI

Vroča čokolada, pokovka, sneg in mehko tkane odeje. Vonj po Božiču in toploti, to je vonj sreče.

Ko sediš na kavču, odet v odejo, ki še leto za tem diši po lanskem Božiču, po babičinih sveže pečenih piškotih s cimetom, katerih vonj se je zasidral v odejo, v katero si zavil. V rokah držiš skodelico vroče čokolade.

Približaš jo k obrazu, da vdihneš vonj kakava in smetane, ki ju prej, zaradi oddaljenosti, ne zaznaš, saj imaš rahel prehlad.

V kotu sobe stoji umetna, novoletna jelka, ki ima vonj po plastiki, ni najbolj prijetna dišava, a nekaj na njej je tako privlačno. Tako domače, tako toplo. Tako srečno.

V kuhinji slišiš pokanje pokovke. Sladkoslan vonj se razleze po stanovanju in ko prezračiš prostor z odpiranjem oken, se med debele zidove ujame zimski hlad.

Ko se na kavču zbere vsa družina in se je pokovka, piškoti in bonboni, ter se pije vroča čokolada ali čaj, takrat veš, da je božič že pred vrati in božič ima vonj po sreči.

Adriana Mujanović, 2. Fb

CIRIL KOSMAČ, POMLADNI DAN

» Tisti pomladni dan je bil torej resnično lep, svetel in zvoneč, kakor iz čistega srebra ulit. In prav takšna je bila Kadetka, ki se je tako nepričakovano znašla v njem «.

Zakaj citiram točno te - že vsem, ki vsaj malo poznajo Kosmača – znane verze? Ker so se me dotaknili na nek drugačen način. Kot da bi me privezali na knjigo in vrgli v zgodbo. Kadetka. Božena je bilo njeno pravo ime. Ta lik sem še posebej rada spremljala in se ga vsakič bolj razveselila. Kosmač jo opisuje zelo nežno, milo. Njej nameni več pozornosti pri opisih kot pa kateremu koli drugemu liku. Rad jo ima. Vedno znova na popolnoma enak način opiše Kadetkine kretnje, kadar ji je postalo nerodno. Poudarja risanje krogov po tleh z njeno nežno, boso nogo in njene dolge lase, spletene v kite, s katerimi se je tako rada igrala. Nikoli pa ne pozabi poveličevati njenih velikih modrih oči. Imela sta poseben odnos. Zdi se mi, da mu je pomagala zrasti iz dečka v moškega. Ne vem, imela je takšno moč. Preprosto imela jo je. Mogoče pa sem Kadetko občudovala zato, saj je v tej avtobiografiji predstavljala poosebljeno obliko ljubezni.

Opazila sem tudi, da Kosmač rad opiše dogodke in osebe, katere so se v teh znašle, na zelo surov način. Veliko je govora o smrti. Najprej izgubi deda, kasneje mu umre mati, kot odrasel moški pa izgubi še očeta. Največ bolečine čutimo pri opisu mame. Obdaja ga kot nekakšna krivda. Krivda, katera verjetno nikoli ni izginila. Tudi, ko je odložil pisalo in se za vedno poslovil od tega sveta. Težko mu je bilo. Ni imel ravno lepega in z marjeticami postlanega življenja. Zapomnila sem si tudi Justinino smrt. Smrt Kadetkine matere. Utopila se je v Idrijci. Storila je samomor. Čeprav je smrt bila grozna, Kosmač posebno lepo in pazljivo opiše njene lase, ko jo potegnejo iz reke. » Popoldne so štirje vojaki že prinesli Justino mimo hiše. Bila je pokrita z vrečo, samo njeni dolgi

rdečkasto zlati lasje so viseli z nosil in nihali v pomladanskem svežem zraku; skoznje se je prelivalo večerno sonce ». Ta spomin ga je kasneje spet predramil nazaj v realnost. Zanimivo se mi zdi, kaj si ljudje zapomnimo. Tiste hudobne in pa najlepše trenutke. Vedno gremo v ekstreme. Kot da se ne bi znali zadovoljiti z običajnim. Da, verjetno nas ekstremiti pripeljejo do evforije v takšnem ali drugačnem smislu. Ekstaza. Srce in pa um. Katero najprej podleže prepovedanim spominom? Kam se ti spomini zasidrajo in zakaj jim pustimo da so del nas? Ljudje ne obstajamo brez spominov. Preprosto. Verjetno. Popolnoma res. Mogoče. Potrebujemo jih. Zato jih zapremo v srce in možgane. No, predvsem v srce. Ključ pa damo osebi, s katero ustvarjamo spomine in upamo, da nas ne zapusti in ga odnese s sabo. Tja, v neznano.

Torej, Pomladni dan je eden najboljših romanov sodobne slovenske proze. Gre za psihološki avtobiografski roman z elementi kmečkega in vojnega romana. Jezik je tekoč in preprost, zajema tudi besedišče iz Kosmačevega domačega narečja. Beremo kar nekaj italijanščine. Sama nisem imela problemov pri branju tega, saj mi je ta jezik dokaj blizu. Prav prikupno se mi je zdelo, ko je vpeljal nam načeloma tuje besede. Tako sem se lahko preizkusila tudi v prevajanju. Moja profesorica italijanščine bi rekla: » molto bene Rea! «.

Malce sem razmišljala tudi o tem, če poznam kakšno delo, v katerem najdem podobnosti in bi ju lahko primerjala. In našla sem ga. Naš prelubi Ivan Cankar. Vemo, da je na Kosmačevo umetniško ustvarjanje vplival ravno Cankar. Poglobila sem se v njegov roman Na klancu. Cankar mi je kot pisatelj zares všeč. Nekaj je v izbiri njegovih besed. Rada ga berem.

Roman Na klancu predstavlja sintezo osebne družinske in narodno – socialne problematike. Predstavlja tudi središče Cankarjevih avtobiografskih vzpodbud, saj je v njem zgoščena njegova otroška izkušnja, ki mu je s spoznanjem v prvih zrelih letih prerasla v intimni simbol socialističnega trpljenja slovenskega naroda. Glavna junakinja Francka močno trpi in se vsakič znova spominja tiste nezgode z vozom. Ta jo muči dobesedno dokler ne umre. Tudi Kosmač trpi in si z asociativno spominsko tehniko pomaga obujati spomine. Nobeden od njiju ni imel prestižnega življenja. A obe zgodbi vsebujeta svetel in upanja poln konec. Pri Cankarju se ta pokaže skozi oči Lojzeta, ki se sprašuje o smislu takšnega (klanškega) življenja in gleda profesorjevo luč v daljavi. Vseeno nam pusti nek prost zaključek. Nismo prepričani, ali se bo to fatalistično življenje zaključilo ali štelu še nadaljnjih sto let. Tudi Kosmač nas pusti zmedene. Kaj se zgodi potem? Ne vemo. Vemo samo, da je na lep pomladni dan spet s Kadetko in njenim otrokom. Vse se zdi tako lepo. Kot takrat, ko sta bila še mlada. Takrat, ko so bile njegova edina šibkost Kadetkine velike, čudovite modre oči. Spet sta skupaj in spet sta srečna. Malce zaljubljena mogoče. Čeprav vemo, da bi bila to prepovedana ljubezen. Tako zapiše na koncu "... Idrijca je šumela, ptice so pele, od vsepovsod so prihajali razni zvoki ter se zivali v glasni utrip življenja. Bilo je, kakor da bi stal sredi velikega srca. O, bil je tako lep pomladni dan, svetel, zvoneč, kakor iz čistega srebra ulit."

Rea Mandić, 4.Ka

3.ZB

Ah,

da ljubezen, s trakom
čez oči, na slepo pravo
pot na cilj hiti!

William
Shakespeare
Romeo & Julija

Lucija Juršič 1.ZB

To je moja pisava.
Nikče drug nima take.

Nela, 1.Za

AKROSTIHI

Le en poljub je potreben,
En poljub, ki je vseveden.
Ti mi kradeš te dobrote
In me rešiš iz samote.

Ko te pogledam, se svet ustavi
In le ti si zame pravi.
Tvoj objem je moje zavetje,
Edinstveno, kot toplo poletje.

Le zate nasmejem se vsak dan,
Jezo ti odženeš stran,
Ujameš me v svojo dlan.

Biser mojega si življenja
In s tabo nikoli ni trpljenja,
Mogoče le kanček poželenja.

Maša Bohinc Penček, 3. Ka

Pravi prijatelj je en sam.
Res, z njim je lepši dan.
In ko potrebujem ga,
Je vedno tu, da mi roko poda.
A kaj, če prijateljstvo se izgubi?
Tu ni nikogar, ki ga lahko nadomesti.
Eden in edini pravi je,
Le njemu vedno zaupam vse, in vedi,
Jaz nočem izgubiti te!

Lana Batič, 3. Kb

HAIKUJI

*Prišla je pomlad,
cvetijo že rožice.*

Konec trpljenja.

N. N., 2. Fb

*Hodim po mestu
na lepo jesensko noč.*

Gledam v zvezde.

Sara Plesničar, 2. Fb

*Ptiček žvrgoli
na spomladansko jutro.*

Mene prebudi.

Jan Kavre, 2. Fb

*Miš mački beži.
Glej, luknja pojavi se,
le hitro se skrij!*

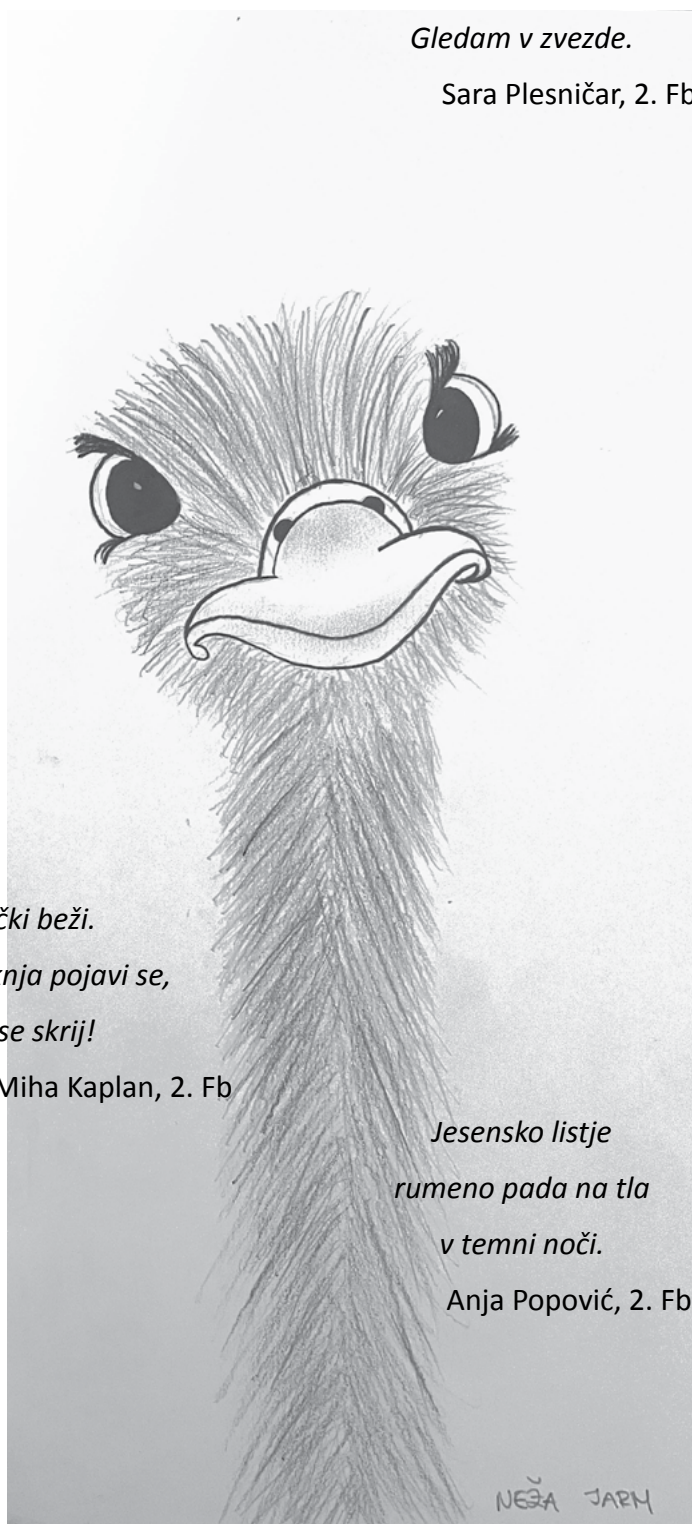
Miha Kaplan, 2. Fb

*Jesensko listje
rumeno pada na tla
v temni noči.*

Anja Popović, 2. Fb

*Tulipan cveti.
Na topel pomladni dan.
Ves lep je. Rumena.*

Tjaša Meglen, 2. Fb

ZAMASKIRANI LJUDJE

Zvezde so tako blizu,
takrat, ko jih gledamo s planeta.

Ampak tako daleč,
kadar smo točno pred njimi.
Zdi se, kot da se sploh ne poznajo,
kot da druga druge ne poznajo.

Zvezde so tako oddaljene,
da vsaka zase misli,
da predstavlja celo vesolje.

Ampak tako blizu,
kadar človek jih pogleda,
lahko svoje sanje zagleda.

Zvezde so si tako blizu,
da vidimo sporočila, ki jih gradijo.

Ampak tako daleč,
da nam jezika ne sporočijo.

Zvezde so tako oddaljene,
da ne vemo, kaj zares bi mogle biti.

Ampak tako blizu,
da ljudem bistva ne morejo sporočiti.

Zvezde so si tako blizu,
da ne vidijo, kaj druga prestaja.

Ampak tako daleč,
da sploh ne vedo, če sploh kakšna obstaja.

Zvezde so tako oddaljene,
da si lahko predstavljamo, da so ljudje.

Ampak tako blizu,
da se sprašujemo, kaj sploh njihov smisel je.

Špela Lara Potočnik, 4. Fa

DEDIKACIJA Z DODATKOM

Dedikacija žabarju, ki ni narcis
in lotosovem cvetu sredi ljubljanske nesnage,
iskanje magneta za ženske z detektorjem kovin,
kar od reverzibilne reakcije sploh ostane.

Tehtanje platonsko - ne platonske ljubezni,
na analizni tehtnici,
na štiri decimalke, kot se to spodobi.
Sintetiziranje naravnih ljubezenskih prvin,
z dodatkom za nožovo konico razumskih vsebin.

Ljubezen se kemično prisiliti ne da,
četudi iz istega foha sva oba.

Kemija, farmacija,
ena sama ljubezenska polomija.

Kot da ji umetno ne bi mogla ustreči,
sintezni ljubezni,
ki je pred leti nisva uspela prestreči.

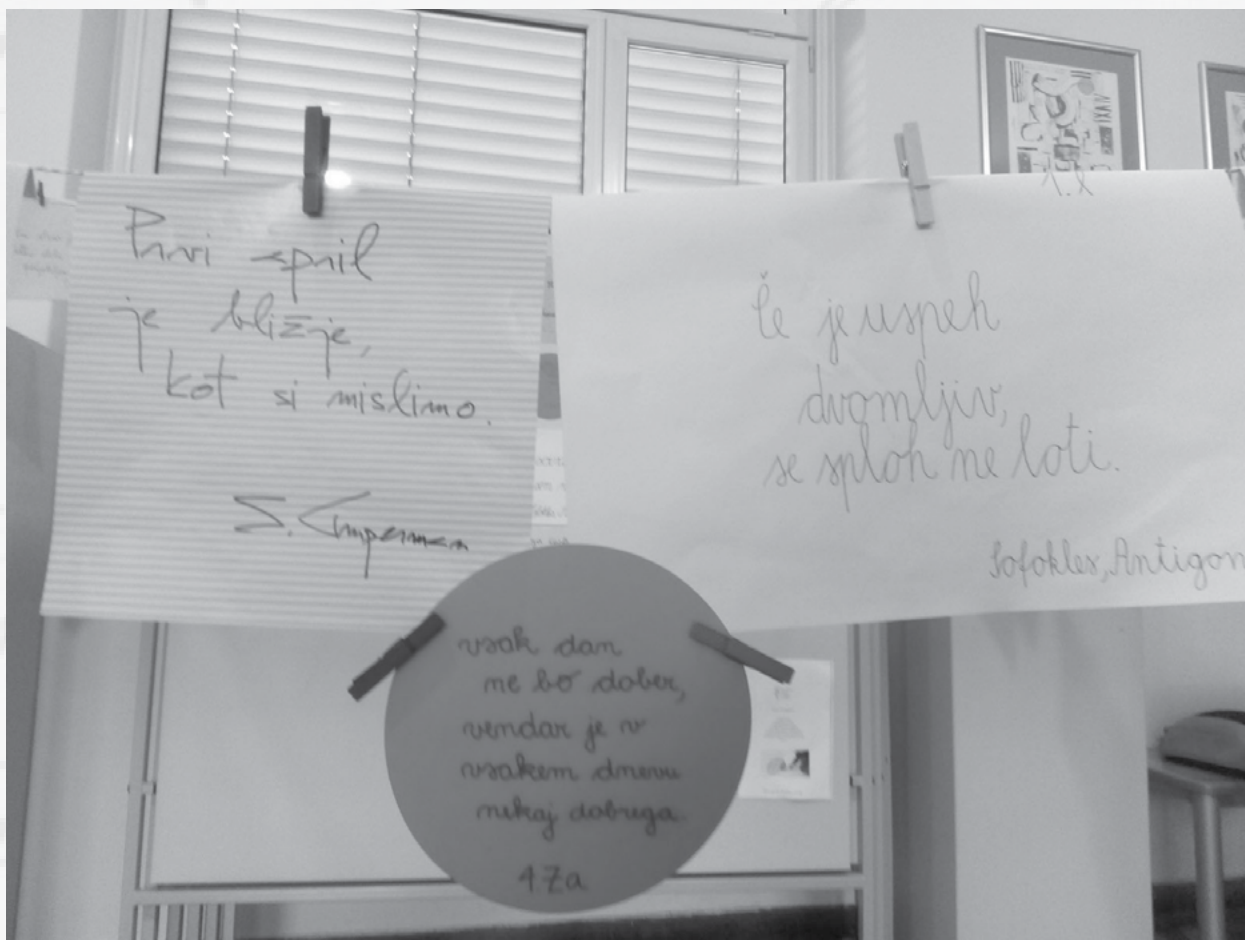
Leta se še vedno vlečejo počasneje kot lanolin,
jaz pa te še zmeraj ljubim le z dodatkom.
Čisto na koncu vsake reakcije
z ireverzibilnim preobratom.

Špelara, 4. Fa

.... berem, preberem, razmišljam

JAZ, TI, MI VSI

Le pogumno, le za mano ...

Marjan Tomšič je znan slovenski pisatelj, kulturni delavec in novinar. Rodil se je 7. avgusta 1939 blizu Maribora. Na Filozofski fakulteti je študiral slavistiko in se kasneje zaposlil kot učitelj ter mentor na dveh istrskih šolah. V njegovih delih je pogosto izrazita istrska tematika, vesoljski stik z Zemljani in katastrofe, ki prežijo na Zemljo. Njegovi najbolj znani deli sta pravljичni roman Oštrigeca in roman Šavrinke. To šolsko leto sem za Cankarjevo tekmovanje brala njegov magično

realistični roman Oštrigeca.

V romanu nosi glavno vlogo Boškin, ki ima neko posebno moč in pomaga ljudem. Je po svoje malce nenavaden popotnik in berač. Celotna zgodba se vrti okoli njega in opisuje njegovo popotovanje po Istri, vendar pa ga vedno znova in znova vmes zmoti babura Štafura. Med potovanjem po Istri se srečuje z drugimi ljudmi, ki jim s svojimi sposobnostmi pomaga. Na neki kmetiji pozdravi kravo, ki bi skoraj poginila oz. bi jo kmet dal v zakol. Ustavi se tudi v vinogradu, kjer spozna delavce in lastnico. Ker pa jo je močno bolel hrbet, ji je seveda Boškin z veseljem pomagal.

Kamorkoli gre, vedno rad pomaga. Vendar pa je njegova glavna naloga predvsem, da porazi zlo, ki ga v tej zgodbi pooseblja babura Štafura. Vedno mu želi prekrižati načrte, a Boškarina vodi dobro srce in modrost. Ob strani mu stojijo tudi prijatelji, najbolj pa ga vzpodbuja Vitica, njegova ljubezen.

Boškarin je vsekakor nenavaden in drugačen od ostalih ljudi. Ima dobro srce in rad pomaga. Ljudje so se čudili njegovim sposobnostim in magiji, da je tako hitro pozdravil obolelo kravo, pomagal Milji, da je premagala bolečino ob izgubi moža ter da je pozdravil hrbet lastnici vinogradov. In čeprav so se mu ljudje čudili, so ga imeli radi in mu bili hvaležni.

Roman se odvija v času, ki je neznan in precej dolg. Boškin potuje po vaseh, ki so »živele« v arhaični Istri, spoznava pokrajino, pomaga in se upira urokom čarovnice Štafure. Hkrati pa mu skozi celotno zgodbo delo otežuje oz. podpira neživa narava. V romanu, ki je sicer pravljičen, ima poseben pomen, saj je nekako personificirana, se pravi, da ima lastnosti živega. Boškarinu stojita ob strani luna in veter. Pomagata mu premagati štrigo Štafuro. Hkrati pa mu pot otežujejo reka, listje in bekači, ki se mu posmehujejo in iz njega norčujejo.

Skozi roman je vzdušje precej napeto, vedno znova se Boškarinu kaj pripeti. Na eni strani pomaga drugim, na drugi strani pa poskuša poraziti čarovnico Štafuro. Ta mu poskuša na vsak način prekrižati načrte. Nanj pošlje točo, dve prijateljici čarovnici, pa tudi sama se spremeni v lepo žensko, v katero se zaljubi. Ves čas ga poskuša zavesti in ga odvrniti od njegove poti. Bitko želi zmagati in prevzeti glavno vlogo. Štafura ubije tudi njegovo najboljšo prijateljico Vitico, da bi ga prizadela. Vendar pa se roman le zaključi »pravljичno«, saj jo Boškarin, kljub vsem oviram, s pomočjo Vitice, le končno premaga in pogubi.

V vsaki pravljičnici prevladujeta dobro in zlo, saj drugače ne bi bila tako zanimiva. Dogajanje popestri, da postane napeto, kar pomeni užitek za bralca. Tudi v tej »pravljici«, ki je sicer roman, je ta lastnost močno opazna. Glavni junak je seveda Boškarin, ki predstavlja belo magijo, nekaj dobrega. Je prijazen, rad pomaga in zato je bil v tej zgodbi določen za poraz zla, ki ga pooseblja babura Štafura. Drug drugega želita premagati, a na koncu dobro le porazi zlo in vse se dobro konča.

V romanu se torej »dogajajo« razne čarovnije. Čarovnica Štafura z uroki preži nad Boškinom in ga zavaja. A v romanu ni edina, ki pooseblja magijo. Tudi Boškarin ima magične sposobnosti, ki jih uporabi, da pomaga ljudem. Sicer pa se v romanu znova in znova pojavljajo magične stvari. Tako npr. reka, listje in veter, ki so del nežive narave, spregovorijo. Pojavijo pa se tudi bitja kot je Vitica, ki je vilinsko bitje. Vse v romanu je nekako fiktivno, pravljično in z veliko čarovnije. Čarovnija je neka posebnost, nekaj zelo zanimivega, vendar po svoje pa tudi neobičajnega za ljudi. Lahko si jo predstavljamo in se postavimo v domišljjski svet pravljič ali fantazijskih filmov, ki nam popestrijo domišljijo in nas popeljejo v bogat fantazijski svet. Vsekakor bi bilo zanimivo, če bi kdo danes imel takšne sposobnosti, kot jih ima glavni junak Boškin. Meni se zdi, da že samo to, da preživim lep dan, se imam dobro, tudi s prijatelji in družino, je ena sama čarovnija, ki je lepa in za katero sem hvaležna.

Nina Žemva, 2. Fb

ŠTOPARSKI VODNIK PO GALAKSIJI

Štoparski vodnik po galaksiji je znanstveno-fantastična pripoved, začinjena s kančki komedije. Svetovna uspešnica je postal zaradi svoje odlične predstave Vesolja in vseh elementov ter drugih planetov, ki so za večino »navadnih smrtnikov« čisto nepredstavljivi. Trditev, ki jo je zapisal dober poznavalec Adamsovega romana, se glasi:«Večina "znanosti" v njem je očitno prismojene in to namenoma.» In s to trditvijo se strinjam. Trditev pove, da je znanost, ki je opisana v knjigi, tako rekoč čisto izmišljena, saj se vsi zavedamo, da v resničnem svetu ni tako, kar je dobro, saj nam odpre vrata v nov domišljijijski svet. Delo je postalo svetovna uspešnica tudi zaradi odlično zasnovanih oseb, ki imajo popolnoma različne osebnosti, katerim se skozi pripoved večkrat lahko tudi nasmejimo.

V pripovedi spoznamo veliko oseb, npr. predsednika galaksije, njegovo sopotnico, zamorjenega robota, Zemljana in enega štoparaja. Osebe se skozi zgodbo ne spreminjajo, vsaj ne osebnostno. Robot Marvin je tako skozi zgodbo ves čas nejevoljen in v slabo voljo spravi vse okoli sebe, čeprav si tega ne želi. Ob koncu romana je tako on manjši junak, saj ko želita dva policaja iz drugega planeta aretirati predsednika galaksije, ker je ukradel ladjo z imenom Zlato srce, se Marin priključi na njuno ladjo, da bi se pogovoril z njo. A ta, zaradi pretirane otožnosti, stori samomor, kar omogoči dovajanje metana policajema, to pa je plin, s pomočjo katerega dihata. Eden izmed motivov v tej zgodbi je torej otožnost, ki je sicer slaba vrednota v Svetu, a se tu izkaže za dobro, ker naše junake reši pred aretacijo. Če bi bil robot Marvin med pogovorom s tujo vesoljsko ladjo npr. dobre volje, bi ta lahko policajema dodala energijo, kar bi se slabo končalo za glavne junake.

V romanu so poleg oseb dobro predstavljeni tudi določeni pojmi ali predmeti, ki naj bi obstajali in so zelo uporabni. Pravzaprav so nekateri celo ključni za razumevanje in razplet romana.

Prvi izmed ključnih »predmetov« oz. ključna žival je riba babilonka. To je posebna vrsta ribe, podobna pijavki, ki Zemljanu Arthurju Dentu v zgodbi zelo pomaga, saj mu omogoči razumevanje čisto vseh vesoljskih jezikov. Ko jo je dobil v roke, ni vedel, kaj bi z njo, a mu je nato štopar Ford Prefekt povedal, da si jo mora dati v uho, da ta zleze v možgane in se tam hrani z možgansko energijo.

Brisača je tako rekoč najpomembnejša stvar, ki jo s seboj nosijo štoparji. Je izjemno uporabna, saj se z njo lahko pokrijejo, ko prečkajo mrzle pasove Vesolja. Z njo si lahko zaščitijo glavo pred hlapenjem ali pa se, če je dovolj čista, tudi obrišejo. Med drugim je pomembna tudi zato, ker so druga »bitja« bolj zaupala štoparjem, ki so imeli s seboj brisačo in so jih raje sprejela medse.

Dogajanje pa se seveda vrti okoli najpomembnejše knjige v Vesolju, ki v resnici ni knjiga, ampak nekakšna palica z gumbi, ki odgovori na vsa vprašanja – Štoparski vodnik po Galaksiji. Tudi tega ima vsak štopar pri sebi. V romanu ga je največ uporabljal Arthur, da si je pojasnil kakšnega izmed nerazumljivih in nepredstavljenih pojmov, ki jih je slišal med potovanjem po Galaksiji.

Najpomembnejša ladja Zlato srce je v romanu tako varovana zato, ker predstavlja nekaj čisto neverjetnega. Poganja jo pogon na neskončno neverjetnost, ki ga nikoli ne zmanjka. To je bil fenomen v celotni Galaksiji, saj so izračunali dejansko končno neverjetnost, kar je pomenilo, da so lahko le v delčku sekunde prišli iz enega na drugo stran Galaksije, prav tako kot v njene najbolj skrite kotičke.

Zelo pogost element romana je ironija. Eden izmed primerov ironije je, da je knjiga Štoparski vodnik po Galaksiji, ki naj bi bila najpomembnejša knjiga, kar jih je kdaj izšlo, izšla povsod, razen na Zemlji, ki pa predstavlja naš celoten svet. Prav tako je ironično, da je študent izumil stroj (Zlato srce), ki je deloval s pomočjo pogona na neskončno neverjetnost, pravzaprav iz nič. Še najbolj ironično pa je, da so Zemljo zasnovale in na ljudeh izvajale poskuse ravno miši, ki so na Zemlji v današnjem času, v realnem svetu še vedno najpogostejše živali, na katerih ljudje izvajajo najrazličnejše poskuse ...

Tisto, kar pa naredi ta roman tako odličen, so vsi komični elementi, ki jih srečamo skozi celotno zgodbo. Meni se je zdel eden boljših odlomkov ravno začetni, ki opiše, kako neumni so bili oz. smo Zemljani, saj naša sreča temelji na zelenih listkih, ki se ne zdijo prav nič nesrečni - torej na denarju.

Štoparski vodnik po Galaksiji je izjemen roman, ki ga bodo prebirale prihajajoče generacije. Zaradi svoje neverjetne domišljije je bil D. Adams po izidu te knjige čez noč svetovno znan pisatelj, ki je navduševal z vsako novo knjigo te trilogije v petih knjigah, kot jo je sam poimenoval. Sama bom prebrala še ostala nadaljevanja, saj upam še kaj več o osebnosti Trillian, ki je v tej zgodbi ostala bolj v ozadju. Branje bi priporočila vsem tistim bralcem, ki jih zanima znanstvena fantastika in tistim, ki imajo dovolj domišljije, da si bodo Vesolje tudi znali predstavljati in morda se v množici najde nov D. Adams, ki bo v prihodnosti navduševal s svojimi deli.

Nika Stojko, 4. L

NA MARSU ŽIVETI NE ZNAMO, ZATO ZEMLJE NE DAMO

LUNIN DNEVNIK

Nedelja, 15. 12. 2019

Dragi dnevnik!

Moje ime je Luna. Stara sem 15 let in živim v mestu Nowra. Moje mesto se nahaja v regiji Južni Wales, približno 160 kilometrov stran od glavnega mesta Avstralije – Sydneya. Tukaj živim že od rojstva, skupaj s starejšo sestro in staršema.

No, pa naj nekaj besed na kratko namenim moji mami in očetu, ki ju imam neznansko rada. Mama je srednje velika, izredno lepa ženska. Vanjo so večkrat uprti mnogi pogledi moških, ko se odpravimo ven. Pa vendar očeta to ne moti. Še močneje jo prime za roko in vzravnano hodi naprej. Izredno je ponosen, da ima tako lepo ženo in tega ne skriva. Oče je visoke postave in ima zelo izklesano telo. Trenira rafting in njegova ekipa je dosegla že veliko dosežkov, na katere so lahko ponosni. Ko sta bila mlajša, sta veliko potovala. Ogledala sta si praktično vso Evropo in Ameriko. V spomin na ta „brezskrbna leta,“ kakor jim sama pravita, danes na stenah naše skromne hiše visijo najrazličnejše slike. Vsaka od njih je posebna in čudovita na svoj način.

Svoj dom obožujem. Rada bi tukaj ostala za vedno. Ne želim si razburljivega, stresnega življenja. Vse, kar si želim, je samo skromna hiška in moje prelepo rojstno mesto Nowra. Želim si, da bi ta idila ostala moja resničnost za vse življenje.

Do naslednjič!

Tvoja Luna

Sreda, 18. 12. 2019

Dragi dnevnik!

Danes je nebo čudno. Na nebu se barve prelivajo ena v drugo. Izgleda, kot da bi slikar polil vse lončke barv, ki jih ima v svojem ateljeju. Sedim zunaj pred hišo. Sama. Čakam Johna, da me pobere s svojim živo rdečim poltovornjakom. Verjetno se sprašuješ, kdo je John. No, ne bi ravno trdila, da je moj fant, ker še ni povsem uradno. Sva pa zaljubljena do ušes. Starši zanj sicer še ne vedo. Pa saj bodo že izvedeli, ko bo pravi čas za to.

Oblekla sem črne oprijete kavbojke, roza jakno in kavbojske škornje. Sestra mi je lase spletla v čudovito kitko. Počutim se odlično, saj se mi res zdi, da ta oblačila poudarijo moje telo. Johnu je to izredno všeč, mojim staršem pa malo manj. Pa saj jih razumem. No, na nek način.

Ni časa za nakladanje. John je prišel in mudi se mi.

Se slišiva!

Luna

Sobota, 21. 12. 2019

Dragi dnevnik!

Včeraj sem se sprla s sestro Diano. Še vedno ne govoriva. Prejšnji teden sem ji namreč vzela in izgubila glavnik. Saj ni bilo nalašč! Jezna je, ker ji je glavnik podarila babica, tik preden je umrla pred dvema letoma. Jaz pa se ne morem spomniti, kam sem ga založila. Diana je zelo trmasta, pa vendar izjemna ženska. Stara je 23 let in obiskuje fakulteto v Sydneyu. Domov pride med vikendi in le redko med tednom. Lepoto je podedovala po mami, pamet pa po očetu. Seveda, starejša sestra vedno podeduje le najboljše stvari, kajne? Ni pravično!

V šoli mi gre super, z Johnom se imava odlično in na splošno uživam v življenju. Čez 2 tedna bom stara 16 let in še vedno menim, da se mi bo takrat življenje obrnilo na glavo. Komaj čakam! Že leta sanjam o veliki zabavi, ki jo bom priredila doma. Upam, da mi uspe točno tako, kot sem si zamislila.

Zdi se mi, da je vzdušje v mestu nekam drugačno. Ljudje se vedejo nenavadno, vsi smo nervozni in zdi se, kot da bi pričakovali nek poseben dogodek. Se bo kaj velikega zgodilo? Morda pa smo vsi le v velikem pričakovanju na novo leto 2020!

Lep pozdravček!

Vedno tvoja, Luna

Sreda, 25. 12. 2019

Dragi dnevnik!

Danes je božič. Dobila sem veliko daril in vsa so bila čudovita! Očitno sem bila letos res pridna. Včeraj smo imeli božično večerjo in hrana je bila odlična. Na večerjo sem povabila tudi Johna in ga končno predstavila družini. Vsi ga obožujejo. Celo oči je rekel, da je prijeten fant.

Trenutno sedim v sobi in berem neko novo knjigo. Ni preveč zanimiva, zato sem se raje odločila, da ti napišem nekaj stavkov o sebi. Zdi se mi namreč pomembno, da veš, kdo sedi za modrim nalivnim peresom in izliva svoja čustva na tvoj bel papir.

Visoka sem približno 160 cm, kar je za deklet mojih let ravno pravšnja velikost. Sem dokaj suha. Oblin imam na pravih mestih in to tudi pritegne številne poglede fantov iz moje šole. Šolam se za farmacevtko. Rada imam delo z zdravili in rada ljudem pomagam ter jim svetujem. Pomembno se mi zdi, da farmacevt ve zelo veliko, zato se pridno učim in si poskušam večino znanja vtisniti v spomin. Nosim očala za kratkovidnost. Izbrala sem očala z okroglimi okvirji, čeprav me morda naredijo podobno Harry Potterju. V resnici mi je povsem vseeno, pomembno je to, da se dobro počutim v svoji koži. S svojim življenjem sem zadovoljna in spremenila ne bi ničesar. Sem srečna in želim si, da bi tako tudi ostalo. Jutri gremo v rezervat za živali blizu Sydneya. Se že veselim, da vidim poskočne kenguruje in celo jato različnih ptic!

Prijetne praznike ti želim!

Luna

Ponedeljek, 30. 12. 2019

Dragi dnevnik!

Dogajajo se čudne stvari. Ljudje brezglavo hitijo po mestu. Nihče več ne pozdravlja. Danes se je zgodilo več nesreč kot v celem prejšnjem mesecu. V zraku je čutiti napetost. Tako močno, da bi jo lahko rezal z nožem. Z Johnom se ves čas kregava. Ne vem kaj točno se dogaja, ampak ni mi ravno všeč.

Pozdravček!

Luna

Sreda, 1. 1. 2020

Dragi dnevnik!

Saj bi napisala srečno novo leto, ampak ni se začelo ravno srečno. Sporočili so nam, da se je v bližnjem mestu zanetil požar. Ne vemo, kako velik je. Ne vemo niti, ali so ga že uspeli pogasiti ali ne. Čakamo nadaljnje informacije in navodila.

Luna

Četrtek, 2. 1. 2020

Dragi dnevnik!

Apokalipsa! Konec sveta! Idila se podira! Požar se nenadzorovano širi. Dobili smo navodila, da spakiramo stvari in se pripravimo na morebitno evakuacijo. Strah me je. Vsi smo nervozni in čakamo, kaj se bo zgodilo.

Luna

Sobota, 4. 1. 2020

Dragi dnevnik!

Danes smo odšli iz svoje idilične male hiške. Verjetno za vedno. Spakirala sem najnujnejše stvari in odpravili smo se v začasno bivališče. Stanje tukaj je obupno. Dim se širi. Ljudi je ogromno. Vsi smo zbegani in bojim se, da se situacija lahko še poslabša.

Luna

Nedelja, 5. 1. 2020

To je to. Mojega sanjskega življenja je konec. Sedim v kopalnici in histerično jočem. Izgubila sem se. V tem navalu ljudi smo se s starši izgubili. Ne vem, kam so šli ali kam so jih odpeljali. Ko se je ogenj razširil do našega začasnega bivališča, je vse potekalo zelo hitro. Trenutek zmede in že smo se izgubili. Upam, da so vsi v redu in da se kmalu spet najdemo.

Luna

Sreda, 8. 1. 2020

Danes sem izvedela, da so moji starši mrtvi. Zgoreli so v plamenih. Kaj čutim? Nič. Počutim se prazno, izgubljeno. S sestro nisva že 2 dni nič konkretnega pojedli. Skrbi me za najino usodo. Skrbi me za usodo vseh navzočih ljudi. Kaj smo zagrešili? Kaj se dogaja z našim kontinentom? Kaj se dogaja z našo predrago Zemljo?

Luna

Ponedeljek, 13. 1. 2020

Dragi dnevnik!

Povedali so nam, da je ogenj po vsej verjetnosti posledica podnebnih sprememb. Zemlja se z veliko hitrostjo segreva in za to smo krivi sami! Si lahko misliš? Stara sem 16 let in deležna sem bila velikega uničujočega požara, ki še kar traja. S sestro in Johnom smo sedaj na varnem. Požar poskušajo pogasiti, vendar je velika večina celine že pogorela. Smo res tako neumni? Si bomo res dovolili, da uničimo svoj edini planet? Da uničimo celotno človeštvo zaradi svojih želja, razvad in neučinkovitega izrabljanja surovin, ki nam jih naša predraga Zemlja ponuja?

Kar nekaj ljudi in živali je že umrlo. Še vedno umirajo. Eni zares, drugi smo umrli navznoter. Želim si nazaj. Nazaj v svojo malo idilo. Želim si v našo majhno, srečno hiško. Vem, da tega ne bom dobila nazaj. Vem, da sem lahko srečna, da sem sploh preživela. Pa vendar bom vedno obsojala nas – ljudi. Vedno bom obsojala našo malomarnost in nespoštljivost do narave.

Postala sem ena izmed vodilnih govornic in aktivistk. Vem, da naš planet zasluži spremembo. In vem, da jo s skupnimi močmi lahko dosežemo. Verjamem, da lahko popravimo, kar smo zagrešili, vsaj dokler še ni prepozno.

Na boljši jutri!

Tvoja Luna

PESEM VRTNIC

Večina ljudi ima lepe spomine na srednjo šolo. Jaz ... pa ravno ne. Vse se je začelo sredi drugega letnika, ko sem spoznala njega. Njegove predirne modre oči, lasje, črne kot oglje in prečudovit nasmeh. Seveda, postavilo bi mu zavidali še grški bogovi, a ne glede na izgled je bil vedno prijazen do mene. Vsakič, ko sta se najina pogleda srečala, se mi je nasmehnil in pokazale so se tiste omamne luknjice v ličkih. Najprej sva bila samo prijatelja, hodila sva na kavo in se pogovarjala o vsem, kar nama je padlo na pamet. Nato sva postala par in bila sem presrečna. Bil je najboljši fant, ki si ga nikoli v življenju ne bi predstavljala imeti, saj je bil prijazen, čustven, popularen, jaz pa ... no, nič od tega. Bila sem na dnu šolske hierarhije, a ko sva bila skupaj, sva vladala hodnikom. Najina pravljica pa se je kmalu končala, natančneje en teden pred maturantskim plesom, ko sem izvedela, da ni niti pol osebe, ki jo igra pred svetom. V resnici je bil vedno zelo strog do mene, delala sem lahko samo to, kar mi je dovolil, in se družila z ljudmi, ki jih je odobral. Seveda pa je poleg mene imel še nekaj »rezerv«, za katere nisem vedela in tudi nisem verjela, ko mi je to povedala moja najboljša prijateljica. Eli, ki mi je ves čas stala ob strani in ni nikoli kritizirala mojih odločitev, saj so to vendarle moje napake, na katerih se bom učila sama. Tudi mi ni očitala, ko se je izšlo, da je imela prav in da on ni bil zame. Pobrala me je, ko sem bila najnižje na tleh in skupaj sva začeli pisati pesmi.

Danes je prvi dan moje svetovne turneje. Skupaj z Eli sva po srednji šoli ustanovili svoj band in nisem si mislila, da bova v desetih letih prišli tako daleč. Začeli sva z občasnimi nastopi v gostilni njenega očeta, danes pa v areni v Manchestru odpirava svetovno turnejo. Na koncu sem z živci, ampak obenem se počutim, kot da lahko spremenim svet! Sedim v garderobi in razmišljam o preteklosti, ko se vrata nenadoma odprejo in noter priteče Eli, ki kar kipi od veselja.

»Pohiti, Ana, ali pa boš zamudila na lasten nastop!« mi sporoči z nasmehom na ustih.

»Sprosti se, Eli, pa saj ne bo konec sveta, če ne bom deset minut prej!« ji odgovorim z nasmehom, saj jo malokrat vidim nervozno. Izgleda zelo smešno. Nočem je še bolj živcirati, zato hitro vstanem in jo objamem.

»Vse bo v redu. Predstavljaš si, da je samo navaden četrtek in nastopava pri tvojem očku v gostilni.«

»Ja, v gostilni še nikoli nisem videla tisočglave množice,« mi potihoma odgovori, jaz pa spet prasnem v smeh. Primem jo za roko in jo povlečem za seboj vse do vstopa na oder.

»Kdo bi si mislil, da naju bo tisti tvoj kretenski bivši pripeljal vse do sem?« mi reče v smehu, jaz pa samo skomignem z rameni in ji pomežiknem.

Nastop se odvije popolnoma brez napak. Publika je čudovita in na odru se počutim svobodneje kot še nikoli doslej. In tako se odvija naslednjih nekaj koncertov. Vsi popolni, čudoviti ... a vendar se ob rutini nastopanja začnem dolgočasiti. Dobro, da ima danes Eli rojstni dan in gre vsa ekipa praznovati v barček nekje na samo, kjer se ponavadi ne zbere velika množica, saj nama zdaj, ko sva malce bolj popularni, novinarji sledijo kot kužki.

Danes sem se odločila nositi malce bolj sproščen stil - poletno oblekico bele barve, posuto z majhnimi marjeticami in največjimi sončnimi očali, kar jih imam v lasti. Na odru navadno nosim lasuljo, zato me novinarji, v javnosti težje prepoznajo s kostanjevimi lasmi, ki mi segajo vse do sredine hrbta. Ob sončnem zahodu smo že vsi zbrani v barčku. Vzdušje je minimalistično in domače, kar mi je zelo všeč. Še bolj pa mi je všeč tipček, ki sameva za pultom in je videti malce izgubljen. Vzamem svojo pijačo in se mu pridružim.

»Poskušam razbrati, ali iščeš svojo naslednjo žrtev ali pa ljubezen svojega življenja. Glede na to, da si tukaj že dlje časa kot moja družba, sklepam, da te muči slednje,« ga ogovorim z nasmehom

na obrazu. Svoj pogled odtrga od steklenice, v katero je buljil, kot da ima vse odgovore sveta, in me pogleda z najlepšimi rjavimi očmi, ki so že skoraj črne in obrobljene s trepalnicami, za katere bi ženske ubijale. Pogled mu potuje od konice mojih srebrnih čevljev in vse do zadnjega lasu na moji glavi, nato pa mu ustnice razleze najbolj očarljiv nasmeh, ki sem ga kdajkoli videla. Oh, mami, še stopila se bom.

“Jaz pa mislim, da sem jo ravnokar našel,” mi odgovori in takrat opazim steklen sijaj v njegovih očeh, ki nakazuje, da je najverjetneje vinjen. Popravek, zelo hudo vinjen in me k sreči sploh ne prepozna. A še vseeno prisedem in začneva se pogovarjati. Izvem, da prihaja iz teh krajev in da ima v lasti veliko posestvo s kmetijo in nasadom vrtnic na jugu. Očara me z zgodbicami o sproščenem življenju, ki ga živi, jaz pa o njem lahko le sanjam. Ure tečejo, prijatelji so že zdavnaj odšli. Ko naju natarica začne opozarjati, da se lokal zapira, mi Niko zaupa razlog za svoje slabo razpoloženje.

“Zaročenka me je zapustila in odšla na turnejo z nekim bednim zvezdnikom. Brez pojasnil mi je samo poslala sporočilo, v katerem mi je razložila, da je življenje na kmetiji ne zanima in da je biti z mano preveč dolgočasno,” mi pove sekundo, preden skoraj pade z barskega stolčka. Ostanem brez besed, a mu nudim oporo pri hoji. Ne morem mu pustiti, da vozi v takem stanju, zato mu vzamem ključe in odpraviva se po dežju do njegovega poltovornjaka. Na poti ne opazim veje podrtega drevesa na cesti in zapeljem čez njo. Hitro skočim iz poltovornjaka in preverim kakšna je škoda, a me na blatnih tleh zanese in padem v obcestni jarek. Na srečo sem nepoškodovana in Niko, ki se je zaradi šoka in zaskrbljenosti hitro streznil, mi že hiti na pomoč. Ko vidi, da je z menoj vse v redu, prasne v smeh, meni pa celotna situacija ni prav nič smešna. Vsa sem premočena, moja oblačila so uničena, poleg tega pa izgledam kot pošast iz Loch Nessa.

“Daj mi roko pa te bom potegnil navzgor,” mi reče, a ker res zelo drsi, tudi on pade v jarek. Na srečo je dež že ponehal, ozračje pa je toplo, saj smo sredi poletja. Tako vsaj ne bova zbolela.

Zaradi celotne situacije sem zelo razdražena, zato svojo frustracijo sprostim nanj.

“Danes je najslabši dan! Končno si po dolgem času vzamem prosto, pa gre že vse narobe. Ko vsaj ne bi ...” moje blebetanje prekinejo njegove roke, ki mi glavo obrnejo tako, da se za sekundo spogledava, nato pa njegov pogled zdrsne na moje ustnice. Še preden zajamem zrak, so njegove ustnice že na mojih. Poljub se prične nežno in se stopnjuje s strastjo dveh duš, lačnih ljubezni in topline.

Počasi se ločiva in končno ostanem brez besed. Ustnice se nama razlezejo v nasmeh, roke pa prepletejo v nežen ljubeč stisk. Spoznala sva se pred nekaj urami, a v tem trenutku sva kot stara znanca, dva človeka, ki vesta vse drug o drugem in se ujemata v vseh pogledih. Ker veva, da po drsečih tleh danes ne bova prišla daleč, si najdeva suho mesto pod drevesom. Ogrneva se z njegovo jakno. Naslednja stvar katere se zavedam, je da me nekdo trese za rame. Odprem oči in vidim starejšo gospo, ki naju zaskrbljeno opazuje. Ko se z Nikom zaveva, kaj se je zgodilo, naju gospa odpelje k njemu domov, vmes pa pokliče še avtovleko, ki bo pomagala Nikovemu poltovornjaku. Oba se ji lepo zahvaliva in gospa le pripomni, da se vsa dobra dejanja enkrat povrnejo.

Z Nikovim telefonom pokličem Eli in ji povem, da za nekaj časa ne bom mogla nastopati, ker sem “zbolela”, zame pa bo skrbel Niko. Eli je na začetku skeptična, a mi na koncu le verjame. Tako skupaj preživiva dva tedna, najboljša dva v mojem življenju. A pravljica se mora končati, saj se moram vrniti nazaj na turnejo. Danes, ko greva na manjši zmenek, mu bom povedala vse o svoji turneji in slavi.

Med srkanjem pijače v baru, za katerega sem šele ob vstopu izvedela, da je bar s karaokami, se odločim, da je bolje, če mu vse povem s pesmijo. DJ-u naročim, da zavrti eno mojih pesmi, in se pripravim za nastop. Publika hitro prepozna moj glas in že so vsi na plesišču s telefoni v zraku. Med petjem se nekajkrat spogledam z Nikom, a ga ne morem razbrati. Ne izgleda ravno jezen ali žalosten obenem, pa še vseeno ni videti srečen. Ko odpojem prvo pesem se na vratih že pojavijo novinarji, zato pograbilim svoje stvari, pomignem Niku in skupaj stečeva skozi stranska vrata, ki

vodijo na parkirišče.

Ko sva v varnem zavetju njegovega poltovornjaka, pa se končno obrne k meni.

“Zakaj mi nisi povedala resnice? Po vsem tem, kar sem ti razkril o sebi, o svoji preteklosti, si najbrž zaslužim odgovor,” mi reče s solznimi očmi. Na obrazu ima boleč izraz, ki ga želim izbrisati z njegovih nežnih potez.

“Niko, lahko pojas ...”

“Ne trudi se. Ta dva tedna sta bila najboljša v mojem življenju, zate pa sta bila, kakor vidim, le igra. Rabim čas zase, da se pomirim,” njegov pogled se zastrmi čez mojo ramo, ne da bi me pogledal v oči.

“Pojdi ven.”

“Niko ...”

“Prosim, pojdi ven, ker te v tem trenutku ne morem niti gledati!” Oči mi napolnijo solze in brez besed izstopim iz vozila, ki v naslednji sekundi že drvi po cesti. Pokličem Eli in ji povem, kaj se je zgodilo. Čez nekaj časa se njen avto znajde pred mano, proti meni pa hiti objem, ki ga potrebujem v tem trenutku.

Niko se mi ni oglasil že en teden, zato me počasi začjenja skrbeti. Ker imam pri njem doma še nekaj osebnih reči, se odpeljem do njegove posesti in potrkam na vrata. V hiši ni nikogar, zato poberem kar rabim in ko že mislim oditi, zaslišim zvok kitare, ki prihaja iz hleva nasproti. Potiho se odkradem do priprtih vrat in glej notri na senu sedi Niko s kitaro in igra melodijo, ki mi ni znana. Kmalu pa se melodiji pridruži še njegov prečudovit hrapav pevski glas, ki odpoje pesem o dekletu z zelenimi očmi, takimi, kot jih imam jaz. Ime ji je Rose oz. vrtnica.

Ko se pesem konča, mu stečem v objem in se opravičim za vse. Prizna mi, da je prehitro odreagirал in je obžaloval, kar je naredil, a me ni mogel kontakirati. Zato je čakal, da se vrnem k njemu.

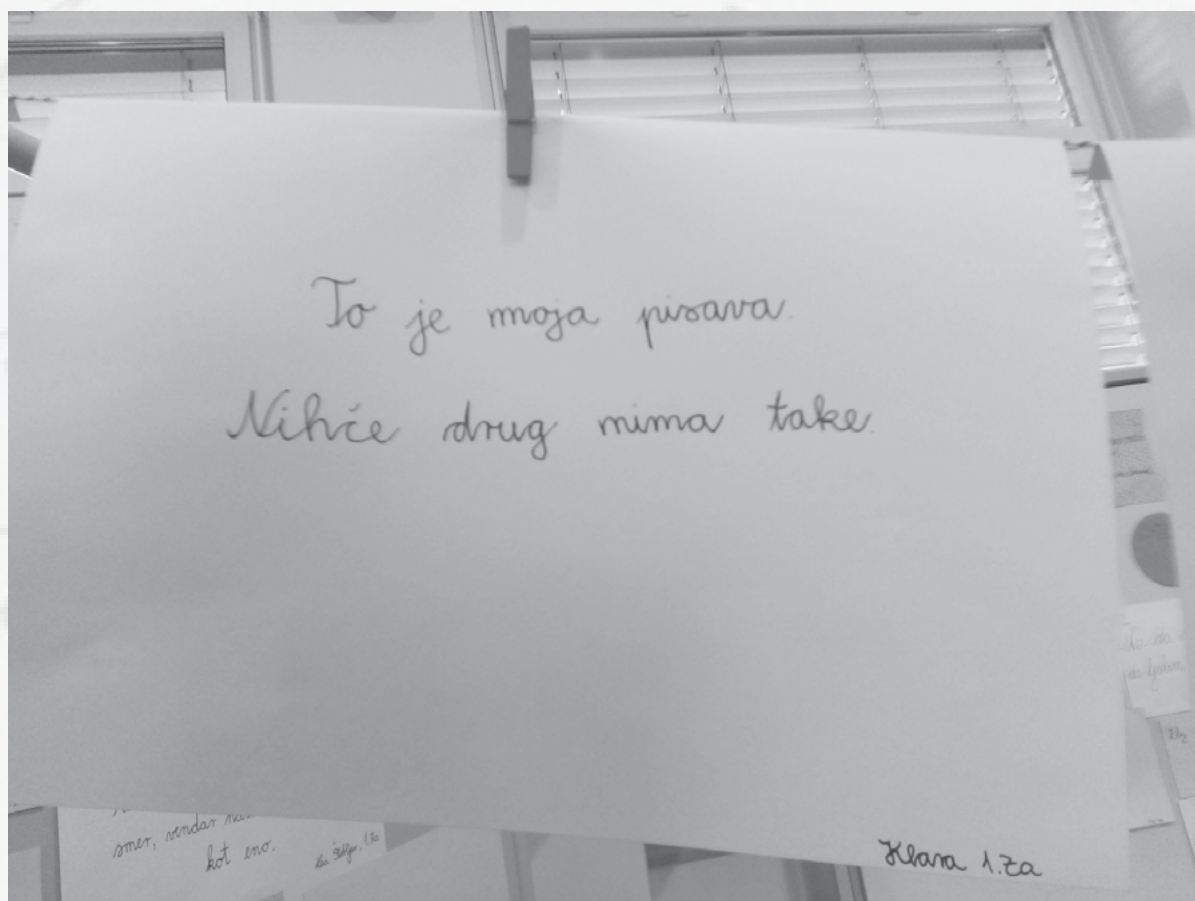
Še isti večer zgladiva vsa nesoglasja. Odločim se, da bom končala turnejo, potem pa se bom preselila k njemu. Naslednji teden pa imam že razgovor v bližnji šoli, kjer bom, če bo vse po sreči, učila petje.

Maša Bohinc Penček, 3. Kb

... raziskujemo, se učimo

7. TABOR ZA NADARJENE DIJAKE

Konec tretjega tedna v septembru, od 16. 9. 2020 do 18. 9. 2020, je potekal tradicionalni Naravoslovno-raziskovalni tabor za nadarjene dijake, ki pa letos ni bil ravno "tradicionalen". Zagodel nam jo je koronavirus, vendar so se, tako kot vsako leto, štirje profesorji zorganizirali in pripravili nepozabni tabor. Tabor, katerega tema je bilo Ljubljansko barje, se je udeležilo 22 dijakov. Barje, pisano z malo začetnico, v slovenskem jeziku označuje močvirnato območje z značilno floro in favno in tako je Ljubljansko barje zemljepisno ime za območje, ki leži med Ljubljano, Vrhniko, Krimom in Škofljico. Če pa Barje napišemo z veliko začetnico, je to skupno poimenovanje za del Ljubljanskega barja, ki sedaj leži v Mestni občini Ljubljana. Da je narava oblikovala kotlino, katere del je Ljubljansko barje, je potrebovala milijone let, nastanek pa pripisujemo pogrezanju matične kamnine. To je potekalo tako, da so se v udornino zlivale kraške podzemne vode in potoki, ki pa so s seboj prinašali prod in druge usedline. Nato je reka Sava nanašala velike količine proda in to je povzročilo zajezeitev Ljubljanice ob izlivu v Savo ter poplavitve celotne barjanske kotline. Kasneje, čez tisočletja, so rečni nanosi jezero počasi zasipavala, voda je odtekala, dokler se pred približno kakimi šest tisoč leti koliščarsko jezero ni osušilo in omogočilo nastanek velikega močvirja, kasneje pa nizkega in visokega barja. Ljubljansko barje je prav tako območje Natura 2000, ostanki dveh kolišč pri Igu pa so vpisana na UNESCO seznam svetovne dediščine. Vodstvo šole je izbralo dijake, ki se odlikujemo po svojem vedenju v šoli, dosežkih in sodelovanju na raznih področjih, da se odpravimo raziskovat zgodovino naše prestolnice, z nami pa so se odpravili štirje profesorji, in sicer Zdenka Dimnik, Sabina Povhe Lenart, Viljemka Kopčavar in Branko Lušina.

V sredo smo se zbrali pred šolo, vsak s svojim kolesom, in se podali z njimi na raziskovanje po Barju. Naša vožnja je naprej potekala do Iga, kjer smo naredili prvi postanek. Nato smo si ogledali muzej koliščarjev. V njem smo si ogledali edino stalno razstavo, posvečeno izključno koliščarjem na Ljubljanskem barju. Tam smo videli tudi repliko najstarejšega lesenega kolesa na svetu. Pot smo nadaljevali po Barju in naslednji postanek smo izkoristili za obisk Koščeve poti, ki vodi po 400 metrov dolgi utrjeni poti do opazovalnice, katere oblika simbolizira gnezdo. Pot smo nato nadaljevali do picerije Brest, kjer je sledilo kosilo. Ko smo se podkrepili, smo se odpravili do Podpeči, kjer so se štirje pogumni dijaki in ena dijakinja podali v mrzlo vodo, v Podpeško jezero. Njegova posebnost je globoko brezno, do sedaj raziskano do globine 51 metrov. Po osvežitvi se je naša pot obrnila nazaj proti Črni vasi, kjer smo imeli postanek za ogled cerkvice Sv. Mihaela. Cerkev je lep primer sakralne arhitekture arhitekta Jožeta Plečnika. Nato smo odkolesarili nazaj do šole.

Naslednji dan smo se zbrali pri Križankah v Ljubljani in nato smo odšli v Mestni muzej Ljubljana. Tam smo si ogledali stalno razstavo o zgodovini Ljubljane. Videli smo pravo najstarejše leseno

kolo z osjo, leseno konico, bronasto pasno spono, raznorazne ročno narejene posode, orožja in še bi lahko naštevali. Najstarejše leseno kolo z osjo na svetu, staro 5200 let, je ena izmed najpomembnejših iznajdb v zgodovini človeštva. Izdelal pa naj bi ga, po raziskavah sodeč, vrhunski prazgodovinski kolar, ki se je odlično spoznal na les. Po ogledu smo imeli prosti čas za jutranjo kavo, nato pa je sledil krajši sprehod po centru Ljubljane in vkrcanje na ladjico. Peljali smo se po Ljubljanici in imeli tako rekoč svojo zabavo, saj so nam vožnjo krajšali štirje dijaki z igranjem na svoje instrumente in skupaj smo bili kot velik ansambel. Med vožnjo nazaj smo se še ustavili in imeli kosilo. Potem smo pot nadaljevali nazaj do Tromostovja, prav tako Plečnikovega dela. Tako se je naš drugi dan zaključil.

V petek, zadnji dan, smo se zbrali v šoli, kjer smo imeli delavnice za šolsko razstavo. Vse od izdelovanja plakatov, žabic iz papirja (žabica je letošnja žival tabora), makete barja, pa vse do

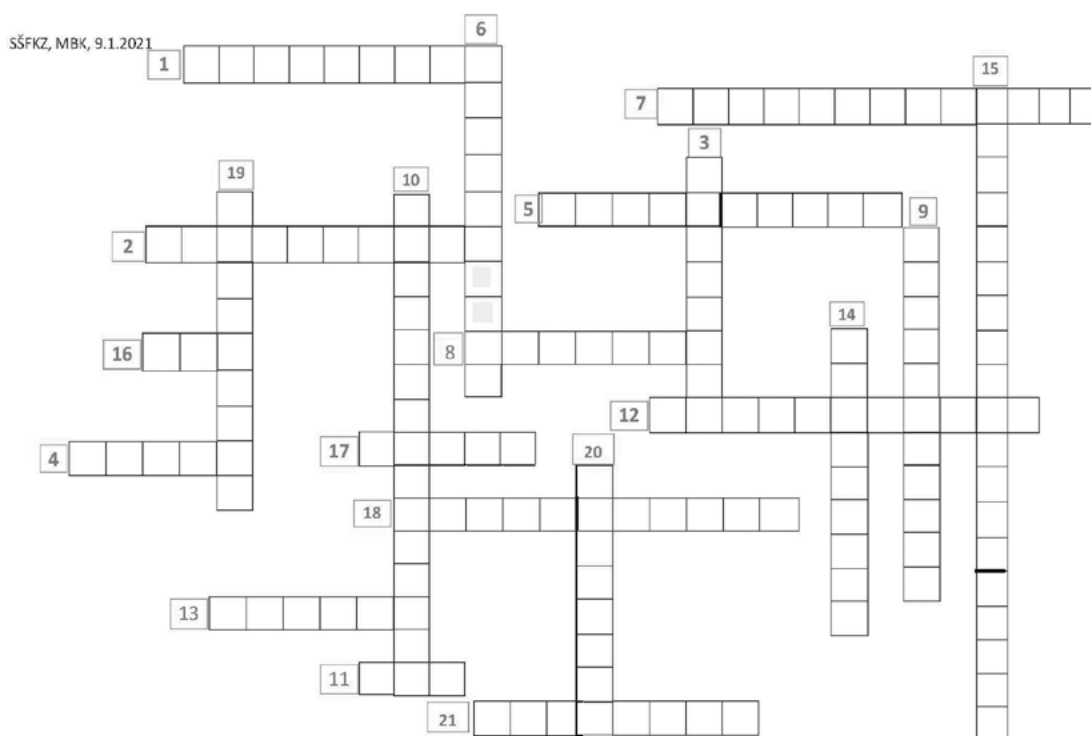

suhega šampona in hidrolata iz travniške mete, ki smo jo nabrali na barju. Šampon, ki smo ga poimenovali Žabon šampon, je naravni trdi šampon za normalne lase. V nekatere smo dodali aktivno oglje, v druge pa zeleno glino. Sledila je tudi malica, za katero se je potrudila profesorica, saj je doma napekla cel kup palačink. Naredili smo tudi veliko papirnatih žabic. Na koncu smo imeli izdelanih kar nekaj plakatov, maketo koliščarske hišice in zgoraj omenjene stvari in vse to smo postavili v šolsko avlo, kjer je bila razstava.

7. raziskovalni tabor je bil nekaj posebnega, tako kot vsak dosedanji. Zapustili smo ga z nasmehom na obrazu in polni novih znanj, izkušenj in prijateljstev. V imenu vseh udeležениh dijakov se še enkrat iskreno zahvaljujemo vodstvu šole in spremljajočim profesorjem, ki so nam dali priložnost razširiti obzorje o našem glavnem mestu in njegovi zgodovini. Prav tako hvala vsem udeležencem, prav vsak izmed vas je naredil tabor nepozaben!

Maša Matan 4. Fc

Lanna Muzel, 2.L

Lanna Muzel, 2.L

1. Kako imenujemo vedo, ki poučuje sestavo živih bitij in številne kemijske procese, ti pa potekajo v organizmu?
2. Kako še drugače imenujemo rdeče krvničke?
3. Kakšno je staro ime za encim α -amilazo?
4. Katere napake nastanejo zaradi nereda na delovnih mestih in slabe organizacije?
5. Tekočino, ki se izloči iz krvnega strтка, imenujemo .....
6. Katere krvi ne sme odvzeti laboratorijsko osebje?
7. Snov, ki preprečuje strjevanje krvi, imenujemo .....
8. Material, ki ga odvajamo pacientu, da ugotovimo povzročitelja bolezni, se imenuje .....
9. Kako še drugače imenujemo razgradnjo snovi?
10. Kako imenujemo eprovete, ki so manjše po volumnu?
11. Kateri računalniški program omogoča sporazumevanje laboratorija z laboratorijem?
12. Kje preiskujejo biološke vzorce?
13. Možgansko hrbtenjačna tekočina se imenuje .....
14. Kako se imenuje bolezen, ki nastopi kot povečana razgradnja eritrocitov?
15. Kako imenujemo dokument, ki je del zdravstvene dokumentacije preiskovalca?
16. Kaj je sestavni del hemoglobina?
17. Vzorec, ki ga preiskovalec prinese s seboj v primerni embalaži, imenujemo .....
18. Če krvi odvajamo celice, dobimo .....
19. Če krvni serum vsebuje veliko maščob oz. trigliceridov je .....
20. V čem odvajamo cerebrospinalno tekočino ali likvor?
21. Kdo lahko odvzame cerebrospinalno tekočino, arterijsko kri, aspirate, ... ?

UREDNIŠTVO ŠOLSKEGA GLASILA, šol. leto 2020/21

Odgovorni urednici:

Rea Mandić, 4. Ka

Natalija Govekar, 4. Ka

Uredniški odbor:

Lia Kamenšek, 2. Za

Deja Ošlaj, 2. Za

Neja Kogoj Rici, 2. Za

Iva Kovačič, 2. Za

Slikovno gradivo:

Irena Svolfšak Mežnaršič, pomočnica ravnateljice, osebni arhiv, str. 6 in 7

Petra Vončina, vodja projekta Pišem z roko (osebni arhiv), str. 28, 37, 46, 52, 66

Ronja Kopmajer, 1. Kb, osebni arhiv, str. 4

Ana Flere Gorjup, 3. Fb, osebni arhiv, str. 9

Nika Vidic, 2 L, osebni arhiv, str. 11

Maša Bohinc Penček, 3. Kb, osebni arhiv, str. 23

Tija Klemenčič, 3. Kb, osebni arhiv, str. 24

Lana Šeme, 3. Kb, osebni arhiv, str. 26

Katarina Šivec, 1. Zb, osebni arhiv, str. 31

Lana Dovč Beltram, 3. Fb, osebni arhiv, str. 33

Žiga Marc, 1. Za, osebni arhiv, str. 42

Neža Jarm, 1. Zb, osebni arhiv, str. 48

Tea Čehić, 1. Za, osebni arhiv, str. 51 in 60

Zala Jerina, 1. Zb, osebni arhiv, str. 54 in 65

Karin Molek, 1. Za, osebni arhiv, str. 61

Lanna Muzel, 2. L, osebni arhiv, str. 71

Mentorica: Nevenka Tomšič-Iskra

Oblikovanje in prelom: Jasna Perinčič Manfreda

B A C I L

Glasilo dijakov Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani

ISSN 1048-1173

Številčenje: 1997, št.1

Ljubljana (Zdravstvena pot 1); Srednja šola za
farmacijo, kozmetiko in zdravstvo

UDK 373.5 (497.4) Ljubljana

Naklada: 200 izvodov

Tisk: ART PRO

Izdal in založil: ART PRO

Ljubljana, februar 2021